

Temaplan for integrering Larvik kommune 2024-2027



Larvik
kommune

Innhold

1 Forord	4
2 Innledning.....	5
2.1 Formål med planen	5
2.2 Rammer og mandat.....	5
2.3 Overordnede føringer	5
2.4 Avgrensninger og definisjoner	6
2.5 Medvirkning	7
2.6 Iverksetting.....	7
3 Status, trender og utfordringer	8
3.1 Bolig og eiendom.....	9
3.2 Tolketjenesten.....	9
3.3 Helse	10
3.3.1 Migrasjonshelse.....	10
3.4 Bosetting av flyktninger	11
3.4.1 Bosetting av enslig mindreårig flyktninger	12
3.4.2 Bosetting av eldre flyktninger	13
3.4.3 Familieinnvandring.....	13
3.5 Opplæring, kvalifisering og arbeid	14
3.5.1 Introduksjonsprogram.....	14
3.5.2 Voksnes læring og kompetanse	16
3.5.3 Arbeidsmarked og sysselsetting.....	17
3.5.4 Kommunen som arbeidsgiver	18
3.6 Krysskulturell oppvekst	19
3.6.1 Barnehage	19
3.6.2 Grunnskole og SFO	20
3.6.3 Videregående opplæring.....	20
3.6.4 Barneverntjenesten.....	21
3.6.5 Foreldreveiledning ICDP	21
3.6.6 Flexid	21
3.6.7 Våre unge	22
3.6.8 Barne- og ungdomskriminalitet	22
3.7 Hverdagsintegrering og deltakelse.....	23
3.7.1 Innvanderrådet	23
3.7.2 Fribyordningen	23

3.7.3 Møteplasser og aktiviteter	23
3.8 Befolkningsutvikling	25
4 Tall og økonomi	26
4.1 Innvandring og kommunens frie inntekter	26
4.2 Tilskudd i forbindelse med bosetting av flyktninger	26
4.2.1 Integreringstilskuddet	26
4.2.2 Tilskudd til bosetting av enslige mindreårige flyktninger	29
4.2.3 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap	30
4.2.4 Tilskudd for bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker	30
4.3 Tilskudd for å styrke språkutviklingen blant minoritetsspråklige barn i barnehage	31
4.4 Tilskudd til nyankomne elever i grunnskolen - GSI	31
4.5 Prosjektmidler til Larvik Læringssenter	31
4.6 Tilskudd til integreringsarbeid i lokale lag og foreninger	31
4.7 Beregningsutvalget	32
4.8 Disposisjonsfond	32
4.9 Prognoser	33
5 Mål og delmål	36
5.1 Delmål	37
6 Konsekvenser	38
6.1 Økonomiske konsekvenser	38
6.2 Sosiale konsekvenser	39
6.3 Miljømessige konsekvenser	39

1 Forord

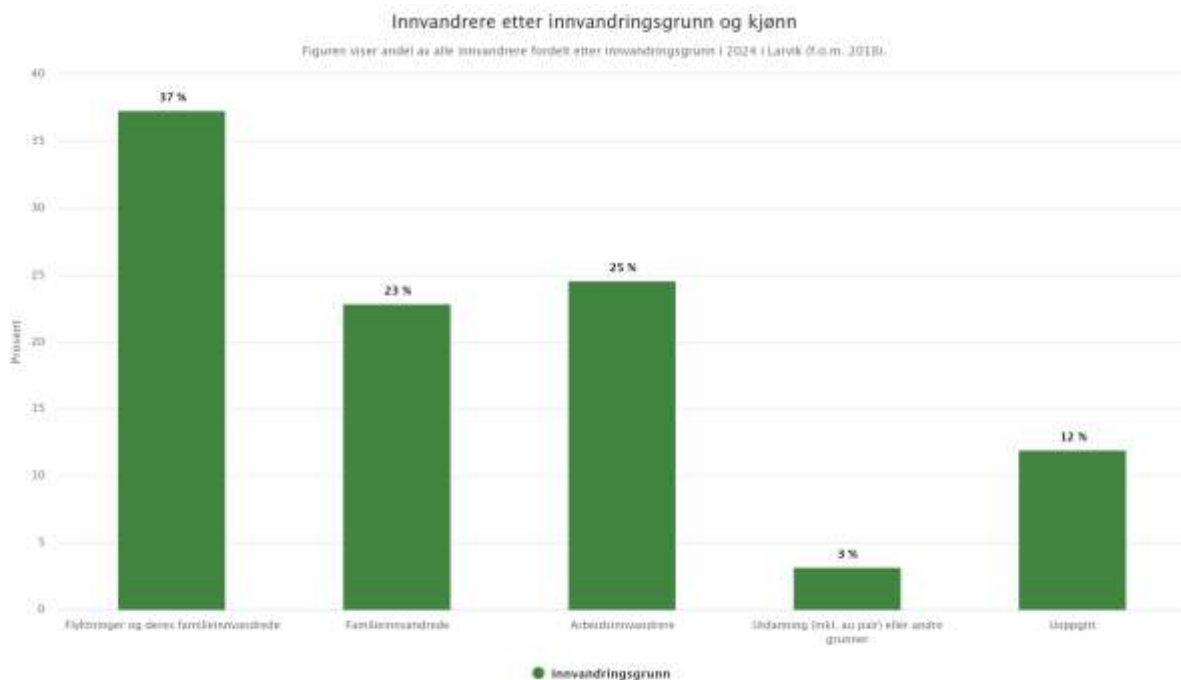
I Larvik bor det 6625 innvandrere, altså personer som er født i utlandet. Dette utgjør 13,6 % av befolkningen. Dersom man også teller norskfødte barn av innvandrere bor det totalt 8235 personer med bakgrunn fra 94 ulike land i kommunen, og andelen blir 16,9 % ¹.

Innvandrere som kommer til Larvik er mennesker i alle aldre, med variert helse, utdanning, interesser og behov. 37,3 % av innvandrerne i Larvik har flyktningbakgrunn. Det kommer også personer med innvandrerbakgrunn til Larvik som ikke blir bosatt med offentlig hjelp og som har andre rettigheter og plikter, for eksempel familieinnvandrere og arbeidsinnvandrere. Se diagrammet under. ²

I forbindelse med bosetting og integrering av flyktninger har kommunen flere lovpålagte oppgaver. Ansvar er fordelt på flere tjenester, og det er viktig med et godt koordinert arbeid. Denne planen beskriver kommunens arbeid med flyktninger. Ettersom både regelverk, mål og tiltak også omfatter andre typer innvandrere, vil denne planen være et viktig verktøy for all integrering i Larvik.

I Larvik er det behov for arbeidskraft, og det er ønskelig med flere innbyggere. Innvandring er en viktig ressurs, men det må planlegges for å få til et godt mangfold.

Diagram 1:



1

[Statistikk fra SSB for Larvik kommune.](#)

2

[Statistikk fra IMDI for Larvik kommune.](#)

2 Innledning



2.1 Formål med planen

Temaplan for integrering skal være en strategisk og helhetlig plan for å legge til rette for god integrering av innvandrere i Larvik kommune. Planen gjelder for alle tjenesteområder i kommunen.

Planen er en oppdatering av Temaplan for integrering 2016-2020 og skal gi informasjon om hvordan kommunen jobber og hvilke utfordringer som preger arbeidet. Gjennom Larvik kommune sin planstrategi er det bestemt at tiltak ikke lenger skal være en del av temaplaner. Temaplan for integrering har fire delmål som er jobbet frem gjennom en revisjon av tidligere tiltak. Delmålene skal følges opp med tiltak i virksomhetsplanene, som igjen knyttes til strategidokumentet der det er behov for økonomi.

2.2 Rammer og mandat

Kommunestyret vedtok 15.05.24 å rullere Temaplan for integrering. Planen skal vise resultater, økonomi og hvordan det jobbes med integrering i Larvik kommune (KST 085-24).

2.3 Overordnede føringer

Alle virksomheter i kommunen skal følge gjeldende lover og forskrifter innenfor sitt område. Her er de mest sentrale lovene for integreringsarbeidet:

- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)
- Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven)
- Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)
- Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (Opplæringslova)
- Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven)
- Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen (arbeids- og velferdsforvaltningsloven, NAV-loven)
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)
- Lov om barnehager (barnehageloven)
- Lov om barneverntjenester (barnevernsloven)

- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven)
- Lov om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernsloven)
- Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv.- (tolkeloven)

2.4 Avgrensninger og definisjoner

Denne planen beskriver kommunens arbeid med flyktninger. Ettersom både regelverk, mål og tiltak også omfatter andre typer innvandrere vil denne planen være et viktig verktøy for all integrering i Larvik. Samtidig er alle innvandrere innbyggere i Larvik, med rettigheter og plikter på lik linje med majoritetsbefolkningen. Slik sett vil ikke denne planen beskrive alle tjenestene i kommunen. Diagram og tabeller er nummerert gjennom hele planen.

Viktige begrep som brukes i planen:

Innvandrere: Personer født i utlandet med to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre.

Norskfødte med innvandrerforeldre: Personer som er født i Norge og har to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre.

Asylsøker: Person som selv kommer til Norge og søker om beskyttelse (oppholdstillatelse), men enda ikke har fått svar. Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) som behandler søknader om oppholdstillatelser i Norge. Bor i hovedsak på asylmottak, eller under alternativ mottaksplassering ("AMOT").

Asylmottak: Frivillig botilbud til asylsøkere i Norge. Gjennom anbudskonkurranser inngår UDI kontrakter med driftsoperatører (kan være kommuner, frivillige organisasjoner eller private selskap). Det er driftsoperatøren som har den daglige driften, som baserer seg på UDI sine regler og retningslinjer. Mottaksdrift er meldepliktig etter Forskrift om miljørettet helsevern § 14.

Flyktning: Person som har fått anerkjent en velbegrunnet frykt for forfølgelse og dermed har fått beskyttelse (oppholdstillatelse) i Norge.

Overføringsflyktning/kvoteflyktning: Person som har flyktet fra sitt opprinnelsesland til et annet land, fått anerkjent flyktningstatus av FNs høykommissær for flyktninger og deretter blitt overført til Norge. Bli direkte bosatt i kommune etter ankomst. Stortinget fastsetter antall flyktninger Norge skal ta imot hvert år.

Bosatt: En flyktning får tildelt bostedskommune fra Integrering og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Flyktningen er bosatt ved ankomst til kommunen.

Arbeidsinnvandring: Innvandring knyttet til arbeidsforhold. I hovedsak personer fra EU/EØS.

Familieinnvandring: Personer i utlandet som søker om å komme til et familiemedlem som bor i Norge. Familiemedlemmet i Norge kan ha flyktningstatus eller være norsk statsborger. Disse to gruppene skilles fra hverandre i statistikken. Status til den som bor i Norge vil være avgjørende for hvilke rettigheter de familiejenforente får i Norge.

Introduksjonsprogram: Alle kommuner er lovpålagt å tilby introduksjonsprogram til nyankomne flyktninger mellom 18-55 år. Reguleres av Integreringsloven som også gir kommunen rettslige rammer for tilbudet.

Introduksjonsstønad: Deltakere i introduksjonsprogram har rett til introduksjonsstønad. Stønaden er ment som inntektssikring mens de deltar i programmet. Det er kommunen som utbetaler stønaden. Per år utgjør introduksjonsstønaden to ganger folketrygdens grunnbeløp (G).

Integreringstilskudd: Tilskuddet utbetales til kommunen av IMDi og skal i hovedsak dekke de gjennomsnittlige utgiftene kommunen har til arbeidet i bosettingsåret og de fire neste årene. Kommunene får tilskudd for hver person de bosetter.

Integrering og inkludering: Begrepene brukes ofte om hverandre i dagligtalen. I denne planen handler integrering og inkludering om å sørge for at alle har like muligheter og plikter til å delta i samfunnet. Integrering måles ofte i delaktighet i ulike deler av samfunnet, for eksempel innenfor arbeidslivet, frivilligheten og ved valg.

2.5 Medvirkning

Kommunedirektørens ledergruppe etablerte en arbeidsgruppe før sommeren 2024 som har jobbet med å rullere temaplanen for integrering. Gruppen har hatt representanter fra tjenester som er sentrale i flyktningarbeidet: Avdelingsleder boligforvaltning, konsulent eiendom og teknisk drift, kommuneoverlege, spesialkonsulent migrasjonshelse, assisterende NAV leder, leder økonomi, økonomirådgiver NAV, leder kultur og idrett, avdelingsledere barnevern, avdelingsleder barne- og familietjenester, rådgiver fellesfunksjon skole, avdelingsleder barnehage, leder tolketjenesten, faglig rådgiver kommunikasjon og virksomhetsleder Larvik læringssenter. Migrasjonsrådgiver har vært sekretær for arbeidsgruppen.

I løpet av sommeren 2024 ble det gjennomført flere medvirkningsprosesser for å involvere innbyggerne. Gjennom kommunens nettsider ble alle innbyggere invitert til å gi sine innspill via et digitalt skjema. På nettsidene kunne de også følge fremdriften i planarbeidet.

Arbeidsgruppen arrangerte et eget innspillsverksted med Innvandrerrådet, som også var medarrangør for et åpent innspillsverksted for alle interesserte innbyggere den 27. august 2024. Arbeidsgruppen fikk også holde et innlegg og arbeidsverksted for Næringslivsforeningen under deres frokostmøte 3. september 2024.

2.6 Iverksetting

Planen foreslår en rekke delmål som krever at ulike tjenesteområder og aktører samarbeider. Det er viktig å fordele tydelige ansvarsområder og ha god koordinering for å nå målene. Delmålene følges opp i aktuelle virksomhetsplaner og gjennom Strategidokumentet.

Siden situasjonen stadig endrer seg, må arbeidet følges nøye. For å lykkes med implementering er det viktig med evalueringer og justeringer underveis. I dette arbeidet må lokalsamfunnet, næringslivet og andre berørte parter være aktivt involvert. Det vil også være viktig med en koordineringsgruppe/nettverksgruppe som koordinerer og følger opp planen.

3 Status, trender og utfordringer



IMDis indikatorrapport fra 2024 viser en positiv utvikling på flere områder innen integrering ³. Rapporten understreker viktigheten av å undersøke hvordan det går med barn av innvandrere for å se hvordan Norge lykkes med integrering. Den viser at det er små forskjeller mellom norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen når det gjelder skoleresultater og arbeidsdeltakelse. Norskfødte med innvandrerforeldre har sterkere sosiale nettverk enn foreldregenerasjonen, og gruppen viser høy grad av sosial mobilitet.

Videre fremhever rapporten at flere med innvandrerbakgrunn fullfører videregående opplæring og tar høyere utdanning, samt at sysselsettingsgapet mellom innvandrere og den øvrige befolkningen har blitt redusert de siste årene. Til tross for disse positive trendene, er det fortsatt områder som krever økt innsats. Personer med innvandrerbakgrunn opplever oftere økonomiske vansker og lavere levestandard. I tillegg er deltakelsen i organiserte aktiviteter og frivillighet noe lavere blant innvandrere. Norskfødte med innvandrerforeldre føler seg i stor grad integrert, men opplever samtidig at de ikke alltid blir akseptert for den de er, og de rapporterer høyere grad av diskriminering enn innvandrere som selv har innvandret til Norge.

OsloMet har forsket på barn i familier med fluktbakgrunn, der minoritetsungdom fra Larvik har deltatt. Sluttrapporten fremhever at norske kommuner har et stort forbedringspotensial når det gjelder å ivareta familieperspektivet ⁴. Rapporten anbefaler at kommunene sikrer barnas rett til medvirkning og tilgang til grunnleggende tjenester som bolig, helse, utdanning og fritidsaktiviteter. Det understrekes også at oppdatert kunnskap og koordinerte, tilgjengelige tjenester er avgjørende for en vellykket integreringsprosess.

I det neste kapittelet vil vi se nærmere på status, trender og utfordringer innen de aktuelle tjenesteområdene som berører bosetting av flyktninger og integrering av personer med innvandrerbakgrunn.

³

[IMDis indikatorrapport 2024.](#)

⁴

[Barn i familier med fluktbakgrunn. Sluttrapport: tiltak for inkludering, medvirkning og tilhørighet.](#)

3.1 Bolig og eiendom

Gjeldende Temaplan for bolig i Larvik kommune fremhever boligens betydning for trivsel, tilhørighet og motivasjon for videre deltakelse i samfunnet ⁵. Flyktninger blir bosatt ulike steder i kommunen, forutsatt at det er tilgang til kollektivtrafikk. Både Temaplan for bolig og Kommuneplanens samfunnsdel understreker viktigheten av en variert boligsammensetning for å skape gode bomiljøer. Ved bosetting legges det vekt på å tildele boliger med en politisk vedtatt minstestandard i gode bomiljøer.

På grunn av kommunens økonomiske situasjon kan det imidlertid bli utfordrende å opprettholde denne minstestandarden i kommunale boliger. Det er derfor en risiko for at standarden vil være lavere, noe som kan påvirke trivsel og livskvalitet for leietakerne negativt.

Larvik kommune opplever økt etterspørsel etter kommunale utleieboliger. De siste årene har vist at det er en generell mangel på familieboliger og spesielt på tilrettelagte boliger. En ytterligere utfordring er at rammene for kjøp av kommunale utleieboliger er kraftig redusert, samtidig som tilskuddet til utleieboliger fra Husbanken ble fjernet fra 2024.

Bosettingen av et høyt antall flyktninger de siste årene har ført til økt bruk av det private utleiemarkedet, i tillegg til kjøp av kommunale utleie boliger. Det private utleiemarkedet i Larvik fremstår imidlertid som lite profesjonelt og regulert. Erfaringer viser at leieprisene ofte er uforholdsmessig høye i forhold til kvaliteten på boligene og bomiljøene. Lavere leiepriser gjenspeiler seg ofte i lavere boligkvalitet.

Husbanken har lagt til rette for at kommuner kan inngå tilvisningsavtaler med private utbyggere og utleiery, og tilbyr gunstig finansiering. Utleieforholdet reguleres av husleiekontrakter mellom utleier og leietaker etter husleielovens bestemmelser. Utleieren har ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold av boligen, mens kommunen følger opp beboere med behov for kommunale tjenester og bidrar til å sikre et godt og stabilt bomiljø.

Det er et mål at flere skal kunne eie egen bolig, og Larvik kommune jobber aktivt for å bidra til at flest mulig skal komme i posisjon til det. I den sammenheng er startlån et viktig virkemiddel ⁶. Larvik kommune tar hvert år opp maksimalt lånebeløp fra Husbanken. Disse midlene videreformidler kommunen i startlån til ulike målgrupper.

3.2 Tolketjenesten

Tolketjenester er lovpålagt gjennom tolkeloven (2022). Tolketjenesten i Larvik er en avdeling under Larvik Læringssenter og sikrer kommunikasjon mellom innbyggere med ulike språklige bakgrunner og offentlige instanser. Tjenesten tilbyr både tolking og oversettelse til private og offentlige aktører, med hovedvekt på fjerntolking for fleksibilitet og kostnadseffektivitet. Over 90 % av oppdragene utføres av kvalifiserte tolker, noe som sikrer høy kvalitet og rettssikkerhet. Behovet for tolker er stabilt, selv med lave bosettingstall, da mange fortsatt trenger hjelp i spesifikke situasjoner. Tolkeloven har økt bruken av faglærte tolker og krever at tolketjenesten tilbyr konkurransedyktige vilkår for å tiltrekke kvalifiserte ressurser. Tolkeloven og det stabile behovet for tolketjenester i kommunen medfører økte utgifter.

⁵

[Temaplan for Bolig i Larvik kommune.](#)

⁶

[Startlån fra Husbanken.](#)

Økonomien kan være utfordrende, da tolketjenester ikke lenger mottar direkte overføringer fra integreringstilskuddet slik det var tidligere.

3.3 Helse

Det er store forskjeller blant innvandrere i Norge når det gjelder levekår, vaner og sykdom. Folkehelseinstituttet oppgir at innvandrere er yngre og friskere enn resten av befolkningen, med lavere dødelighet og høyere forventet levealder. Men etter hvert som de har bodd lenger i Norge, blir helseprofilen deres mer lik den øvrige befolkningen. Innvandrere går sjeldnere til fastlegen, men dette øker også med botid ⁷.

Helse og mestring møter innvandrere i alle aldre og gjennom hele livet. Migrasjonshelse er første møtepunkt, og videre ser vi innvandrere som pasienter, brukere, pårørende og ansatte ute i tjenestene.

3.3.1 Migrasjonshelse

Kommunen har ansvar for å sikre helsehjelp til alle som oppholder seg i kommunen. Migrasjonshelse er organisert under Larvik legevakt og gir helseoppfølging til asylsøkere, flyktninger, familieinnvandrere, arbeidsinnvandrere og sesongarbeidere. Her får de hjelp frem til de som bosettes har fått fastlege og kommet inn i ordinær helseoppfølging. Det er viktig at nyankomne raskt informeres om hvilke helsetjenester som er tilgjengelige og hvordan de kan få hjelp.

Migrasjonshelse følger Helsedirektoratets veileder for Helseundersøkelse av asylsøkere, flyktninger og familieinnvandrere ⁸. Undersøkelsen tilbys innen tre måneder fra ankomst. Her gjennomføres en bred kartlegging av helsetilstand slik at behov for eventuelt psykisk og/eller somatisk oppfølging kan ivaretas. Migrasjonshelse følger også den nasjonale tuberkuloseveilederen. Personer fra land med høy forekomst av tuberkulose har en plikt til å gjennomgå en tuberkuloseundersøkelse innen 14 dager etter ankomst til Norge. Dersom undersøkelsen ikke er utført ved Nasjonalt ankomstsenter i Råde, sørger Migrasjonshelse for at den gjennomføres i Larvik. Tidlig oppfølging og informasjon er avgjørende dersom det oppdages smittsomme infeksjoner, som tuberkulose, hepatitt eller HIV.

Migrasjonshelse håndterer også akutte helseplager og kroniske sykdommer. Mange nyankomne har helseutfordringer etter flukt, som manglende medisiner og traumer fra krig eller tortur. Dette øker risikoen for psykiske lidelser, og rask henvisning til psykisk helsehjelp er en prioritet. Det kommer personer fra land med lav vaksinasjonsdekning, og Migrasjonshelse gir informasjon og tilbud om vaksiner i henhold til norske anbefalinger.

Et tett samarbeid med mange aktører, som legevakten, Larvik Læringssenter, tannhelse, sykehuset, NAV, tolketjenesten, virksomhet for psykiske helse og avhengighet, fysio- og ergoterapi, skole, asylmottak, barnevern og spesialisthelsetjenesten, er avgjørende for å gi helhetlig oppfølging. Ved behov samarbeider de også med andre kommuners helsetjenester for å sikre en god overgang og medisinsk oppfølging når personer bosettes.

⁷

[Folkehelse rapporten.](#)

⁸

[Helsedirektoratets veileder for helseundersøkelse av flyktninger, asylsøkere og familieinnvandrere.](#)

Antall pasienter som Migrasjonshelse må følge opp, varierer sterkt, avhengig av om det finnes et asylmottak i kommunen og hvor mange som blir bosatt. Denne variasjonen gjør det utfordrende å planlegge bemanning, sørge for riktig kompetanse og opprettholde kontinuitet i tjenesten. I tillegg krever spesielle helseutfordringer, som medisinsk evakuerte eller personer med kroniske sykdommer eller kreft, betydelig mer ressurser fra helsepersonell. Det finnes ingen spesialisert utdanning innen migrasjonshelse, så erfaringen de ansatte bygger opp rundt smittevern, kulturforståelse og kommunikasjon er svært verdifull.

3.4 Bosetting av flyktninger

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) anmoder hvert år kommunene om å bosette et visst antall flyktninger, basert på prognoser for framtidige bosettingsbehov. Dette anslaget kan imidlertid endre seg i løpet av året. Kommunestyret i Larvik vedtar årlig hvor mange flyktninger som skal bosettes. I Larvik har NAV ansvaret for bosetting av flyktninger, med unntak av enslige mindreårige (EM), som er underlagt barneverntjenestens ansvar.

NAV inngår en avtale med IMDi om hvilke flyktninger som skal bosettes i kommunen. Historisk sett har Larvik kommune som regel tatt imot det antallet flyktninger IMDi har anbefalt. I 2024 vedtok imidlertid kommunestyret å bosette et lavere antall enn IMDis anbefaling. Tabellen nedenfor viser antallet flyktninger som IMDi har anmodet, antallet som kommunestyret (KST) har vedtatt, og antallet som faktisk ble bosatt i Larvik de siste seks årene.

Tabell 1:

År	Anmodning IMDi	Vedtak KST	Faktisk bosatt
2019	50	50	44 (hvorav 2 EM)
2020	40 (2 EM)	40 (2 EM)	29 (0 EM)
2021	33 (4 EM)	33 (4 EM)	35 (3 EM)
2022	175 (8 EM)	175 (8 EM)	170 (6 EM)
2023	240 (12 EM)	240 (12 EM)	241 (13 EM)
2024	220	44 (4 EM)	41 (2 EM)*

*per 07.11.24

De siste årene har anmodningene fra IMDi vært langt høyere enn det har vært kapasitet til å bosette i de kommunalt eide utleieboligene. Bosettingen av flyktninger i Larvik kommune omfatter både tildeling av kommunale boliger og samarbeid med private utleiere. Kommunen mangler passende utleieboliger, spesielt for større familier og personer med spesielle behov. Dette kan føre til avvisning av flyktninger som trenger tilrettelagt bolig eller tilbud om boliger som ikke er ideelle. Kravet om to års botid i Larvik for å få omsorgsbolig forverrer denne situasjonen. Mange flyktninger har dårlig økonomi, noe som gjør det vanskelig å finne og beholde trygge leieforhold på det private markedet. Lokale utleiere tilbyr hovedsakelig boliger til ukrainske flyktninger, noe som reiser etiske spørsmål i saksbehandlingen.

Boligkontoret og NAV samarbeider om å gi garanti for depositum, tilbyr veiledning og hjelpe den enkelte flyktning med å søke bostøtte gjennom Husbanken. Kommunens boliger er spredt over hele området og alle lokalsentre bør benyttes for bosetting. Dette kan påvirke tilgangen til tjenester som barnehage, innføringsklasse og norskopplæring, spesielt da de fleste er avhengige av kollektivtransport uten egen bil. Reisetid og logistikk er utfordringer for barn og foreldre, men samtidig kan bosetting i mindre lokalsamfunn bidra til tryggere og mer inkluderende bomiljøer. Det er viktig å integrere flyktninger i lokalsamfunnet for å fremme langsiktig integrering og trivsel, slik at de kan få kontakt med naboer som kjenner norsk kultur og språk.

IMDi gir flyktninger et tilbud om bosettingskommune uten klagerett. Flyktningene kan avslå tilbudet og bosette seg selv, men mister da retten til introduksjonsprogrammet og økonomisk støtte. Hvis en flyktning eller en familie ønsker å flytte til en annen kommune enn den opprinnelige bosettingskommunen innen de første fem årene (integreringstilskuddsperioden), kontakter vanligvis flyktningstjenesten i den opprinnelige kommunen den nye kommunen for å undersøke om de kan ta imot. Dette kalles *sekundærbosetting*. Vurderingen baseres på nær familie, studieplass, jobb eller om flytting er viktig for å ivareta personers sikkerhet. Larvik kommune vurderer slike forespørsler strengt, og sier ofte nei. Dersom sekundærbosetting godkjennes overføres det resterende integreringstilskuddet fra bosettingskommunen til den nye kommunen. Hvis personer flytter uten tillatelse, må de klare seg selv og kan bli bedt om å returnere.

Flyktninger som har bodd i bosettingskommunen i fem år eller har blitt økonomisk selvhjulpne står fritt til å flytte hvor de vil. Flere flytter for å få bedre arbeidsmuligheter, tilgang til studier eller nærhet til flyplass/familie. Dette kalles *sekundærflytting*. Flere kommuner i østlandsområdet har de siste årene satt søkelys på utfordringer med familier som flytter til kommunen etter endt bosettingsperiode i en annen kommune, men som likevel er avhengig av kommunal bistand både økonomisk og sosialt. Det er også tendenser til slik tilflytting til Larvik.

3.4.1 Bosetting av enslig mindreårig flyktninger

Vet du hvordan det er å flykte? Det er som å bli kastet opp i lufta, og når du faller vet du ikke om du faller ned på en hai eller en blomst.

Enslige mindreårig flyktning, 17 år.

Enslige mindreårige flyktninger er barn under 18 år som har kommet til Norge uten foreldre eller foresatte og som har fått oppholdstillatelse. Barnevernet ved avdeling for enslige mindreårige flyktninger har ansvar for disse barna. Avdelingen består av miljøterapeuter og kontaktpersoner som arbeider med bosetting, omsorg, trygghet og helhetlig oppfølging. Denne oppfølgingen inkluderer blant annet botrening, veiledning, og støtte i skolesammenheng.

For å sikre at hvert barns behov blir ivaretatt, samarbeider avdelingen med verger, helsevesenet, skoler og NAV. Enslige mindreårige plasseres enten i kollektiv, hybler, vertsfamilier, fosterhjem eller institusjon. I enkelte tilfeller kan de også bo sammen med følgepersoner, som ofte er nære familiemedlemmer uten foreldreansvar. Siden det styrker barnas identitet å bo med slekt og nettverk, er det viktig at avdelingen samarbeider tett med følgepersonene.

Tabell 2:

År	Antall EM kommunen har vedtatt å bosette		Antall EM kommunen har bosatt	
	under 15 år	over 15 år	under 15 år	over 15 år
2020	0	2	0	0
2021	2	2	1	2
2022	0	8	1	5
2023	4	8	7	6
2024	2	2	0*	2*

*per 07.11.24

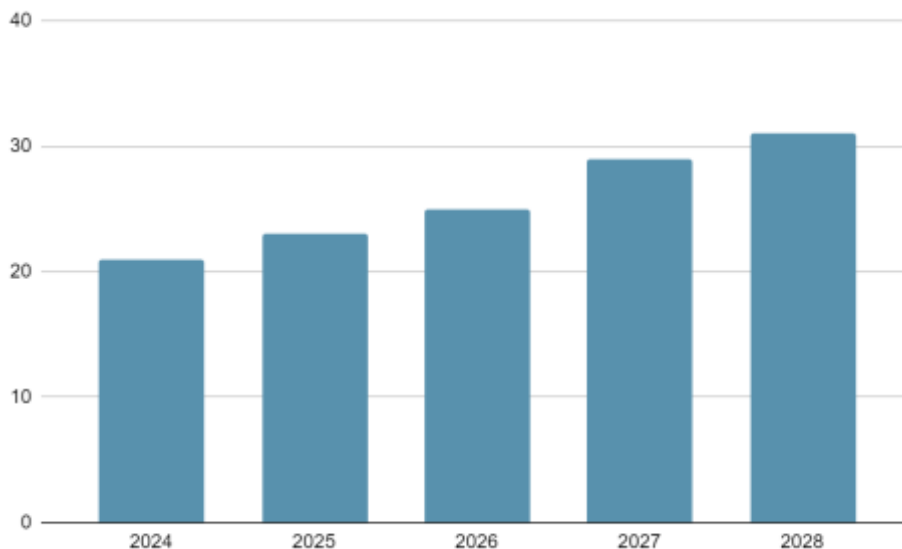
3.4.2 Bosetting av eldre flyktninger

Flyktninger som er over 55 år og som bosettes i Larvik blir ikke tatt inn på introduksjonsprogram. De har likevel rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap frem til de er 67 år. Kommunen mottar integreringstilskudd for alle flyktningene som bosettes. For de som er 60 år mottar kommunen også et eldretilskudd i første bosettingsår.

Personer som har fått innvilget beskyttelse, inkludert midlertidig kollektiv beskyttelse, blir medlemmer i folketrygden og kan få trygdeytelser hvis de oppfyller vilkårene for de ulike ytelsene. For å ha rett til alderspensjon må man ha bodd i Norge i minst fem år etter fylte 16 år, men det finnes unntak for personer som har arbeidet i landet. Flyktninger som Larvik har bosatt og som er eller vil bli 66 år, men som ikke har arbeidet i Norge, har ikke rett til alderspensjon. Noen flyktninger vil ikke ha bodd i Norge i fem år før de når pensjonsalder. Det er derfor laget en lov om supplerende stønad for personer med kort botid. Et av vilkårene i denne loven er at den midlertidige oppholdstillatelsen man har i Norge må gi rett til varig opphold. Midlertidig kollektiv beskyttelse for ukrainere gir ikke rett til varig opphold og de kan derfor heller ikke motta supplerende stønad. Eldre flyktninger fra Ukraina som står utenfor arbeidslivet vil derfor være avhengige av å søke om økonomisk sosialhjelp fra kommunen.

Nedenfor ser man antall ukrainske flyktninger med midlertidig kollektiv beskyttelse bosatt fra mars 2022 og frem til september 2024, som vil være utenfor yrkesaktiv alder i et femårsperspektiv (2024 – 2028). Antallet er basert på de som per nå er bosatt og bor i Larvik.

Diagram 2:



3.4.3 Familieinnvandring

Personer som søker og får familieinnvandringstillatelse, kommer direkte til kommunen der familien allerede bor. Det er en utfordring at kommunen ikke vet hvem som kommer, når de kommer eller hvilken bakgrunn de har. Familiemedlemmer av flyktninger teller ikke med i antallet IMDi ber kommunen om å bosette, men de får samme rettigheter til norskopplæring og introduksjonsprogram og krever derfor ekstra oppfølging.

Noen av de enslige mindreårige har familie som søker om familieinnvandring. I løpet av de siste fem årene er det fire ungdommer som har fått familiene til Larvik gjennom slike søknader. I denne prosessen er det viktig å samarbeide med blant annet NAV. Når familien ankommer kommunen, overtar foreldrene ansvaret og den tidligere enslige mindreårige får ikke lenger samme oppfølging. Dette kan føre til

problemer sosialt, økonomisk og kulturelt. Kommunen mister ekstratilskudd for den enslige mindreårige når familien gjenforenes, selv om behovet for støtte kan øke. Familiegjenforeninger kan være utfordrende for den enslige mindreårige, som ofte bærer mye ansvar både under søknadsprosessen og etter at familien har kommet. Det er forventet nye statlige retningslinjer på dette området.

3.5 Opplæring, kvalifisering og arbeid

3.5.1 Introduksjonsprogram

Introduksjonsprogrammet i Norge hjelper nyankomne innvandrere med å tilpasse seg samfunnet og finne jobb. Det gir opplæring i norsk språk, samfunnskunnskap og arbeidsliv. Programmet er skreddersydd for hver deltaker, slik at de kan bli selvstendige og delta i det norske samfunnet. Programmet skal starte så raskt som mulig og senest innen tre måneder etter bosetting.

Larvik har valgt at NAV har ansvar for å bosette flyktninger og følge opp deltakere i introduksjonsprogrammet. Programmet er organisert som et team i avdelingen for Arbeid og Inkludering. Egne veiledere hjelper deltakerne med bosetting og praktiske ting i starten. Programveiledere følger opp hver deltaker i deres introduksjonsprogram. Jobbveiledere hjelper med overgangen fra programmet til jobb, ved bruk av NAVs tiltak og oppfølging mot arbeidsgivere.

IMDi gjennomfører hvert år en undersøkelse blant flyktninger i introduksjonsprogrammet for å få innsikt i deres erfaringer og tilfredshet. Undersøkelsen hjelper med å forbedre programmet på ulike nivåer. I 2023 svarte 94 % av deltakerne i Larvik at de synes programmet er nyttig og motiverende.

Tabell 3: Antall deltatt i introduksjonsprogrammet siste 5 år:

År	Totalt	Menn	Kvinner
2019	182	*	*
2020	119	*	*
2021	83	*	*
2022	121	40	81
2023	154	53	101

* Ikke tall differensiert på kjønn

Integreringspolitikken utvikles stadig, og i 2021 ble Introduksjonsloven erstattet av integreringsloven. Den nye loven skal sikre at innvandrere får gode norskkunnskaper, kunnskap om norsk samfunn, formelle kvalifikasjoner og en stabil tilknytning til arbeidslivet. Integreringsloven fastslår også at hver deltaker må oppnå et individuelt norsknivå, kalt norskmål. For de som fikk opphold før 1. januar 2021, gjelder fortsatt den gamle Introduksjonsloven. Mens Introduksjonsloven tilbød et program med varighet på to år, med mulighet for utvidelse, avhenger varigheten av det nye programmet av sluttmålet, som er basert på deltakerens alder og tidligere kompetanse. Programmet kan derfor vare fra tre måneder til tre år, med mulighet for forlengelse.

Hyppige endringer i lovverket for personer med kollektiv beskyttelse gjør det krevende for programveiledere å holde seg oppdatert. Myndighetene anslo i 2021 at ca. 10 prosent av flyktningene vil ha rett til kun 3-6 måneders introduksjonsprogram. Med 70 prosent av deltakerne i dag på kort programtid, er det utfordrende å tilpasse metodikk og organisering raskt. Etter den nye Integreringsloven utvides måloppnåelsen. Etter den tidligere loven fikk man måloppnåelse kun ved overgang til videregående skole/høyere utdanning og lønnet arbeid. Etter den nye Integreringsloven teller også fullføring av videregående skole, overgang til jobb, høyere utdanning og fra 2024 teller også overgang til arbeid med lønnstilskudd fra NAV.

Tabell 4: Resultater etter endt introduksjonsprogram de siste fem årene for Larvik:

År	Antall avsluttet	Måloppnåelse	Grunnskole	Annet *
2019	76	49,2 %	25,0 %	25,8 %
2020	62	48,3 %	25,8 %	25,9 %
2021	32	43,7 %	25,0 %	31,3 %
2022	22	44,2 %	22,7 %	33,1 %
2023	56	38,7 %	3,8 %	57,5 %

*Annet innebærer avslutning til; Trygderettighet, Arbeidssøker/ NAV tiltak, Kvalifiseringsprogram, Oppfølging økonomisk sosialstønad eller stans i program grunnet flytting, utvandret, omsorgsoppgaver, helseutfordringer.

På grunn av personvern er ikke "annet"-kategorien delt inn, da det er mindre enn fem personer som utgjør prosentandelen i flere av underkategoriene.

Fullføring av grunnskole regnes ikke som en måloppnåelse i introduksjonsprogrammet. Dersom det hadde vært en indikator, ville måloppnåelsen vært høyere. I Larvik har det vært fokus på grunnleggende opplæring for deltakere med lite eller ingen skolebakgrunn, siden grunnskole er en nødvendig start for videre utdanning. Mange deltakere trenger denne opplæringen for å kunne kvalifisere seg videre, selv etter at programmet er avsluttet. Erfaringen viser at flere deltakere fortsetter med utdanning etter programmet, noe som øker sjansene for en varig tilknytning til arbeidslivet.

Måloppnåelsen i introduksjonsprogrammet har gått ned fra 2021 til 2023. Dette skyldes flere faktorer som inntraff samtidig og som påvirket integreringsarbeidet:

1. Pandemien (2020): Covid-19 førte til forsinkelser i oppstart av introduksjonsprogram for flere deltakere, da mange nybosatte måtte i karantene eller isolasjon. Ansatte jobbet fra hjemmekontor, noe som gjorde oppfølgingen vanskelig, spesielt med en brukergruppe med lave digitale ferdigheter. Nedstengte arbeidsplasser reduserte mulighetene for arbeidspraksis og ansettelser.
2. Ny integreringslov (2021): Den nye loven kom samtidig med pandemirestriksjoner og krevde store endringer i oppfølgingen. Ansatte måtte håndtere både gammel og ny lov, og jobbet fortsatt fra hjemmekontor, noe som skapte utfordringer.
3. Krigen i Ukraina (2022): Russland invaderte Ukraina, og Larvik fikk mange flyktninger på kort tid. Den tidligere nedbemannede flyktningtjenesten måtte håndtere den plutselige økningen i antall flyktninger, mange av dem overføringsflyktninger som krevde tett oppfølging.

I 2023 ble over 50 deltakere avsluttet fra programmet, hovedsakelig ukrainere. De trenger mer tid til å lære norsk og tilpasse seg arbeidsmarkedet. En ny forskrift tillot utsatt oppstart av introduksjonsprogrammet, noe som ga bedre mulighet for tilpasset oppfølging og grunnleggende norskopplæring før programstart.

Om lag 70 prosent av ukrainerne har deltatt i introduksjonsprogrammet på landsbasis, og i gjennomsnitt har de mottatt introduksjonsstønad i 10 måneder. Etter at introduksjonsprogrammet er avsluttet, registreres mange hos NAV og har behov for ytterligere oppfølging før de er klare for arbeid. Blant de som har vært i Norge i nærmere to år, er om lag 40 prosent registrert hos NAV som arbeidssøkere eller med nedsatt arbeidsevne. En stor del av disse deltar i arbeidsmarkedstiltak som arbeidspraksis, lønnstilskudd eller opplæringstiltak.

Flere ukrainske flyktninger trenger mer norskopplæring enn det som tilbys i introduksjonsprogrammet, og språktrening tilpasset deres fagområde kan være nyttig. Det er utfordrende å finne arbeidsgivere

som er villige til å ansette personer med begrensede norskkunnskaper og lite kjennskap til norsk arbeidsliv. Enkelte med midlertidig oppholdstillatelse mangler motivasjon til å lære språket, mens andre ønsker å prioritere språkopplæring fremfor arbeidsrettede tiltak for å sikre jobb som matcher deres kompetanse.

Det er også en utfordring at mange flyktninger sliter med å få varig tilknytning til arbeidslivet etter introduksjonsprogrammet. Flere ender opp i lavtlønnede eller kortvarige jobber, ofte på grunn av lav kompetanse, svake norskkunnskaper, helseproblemer eller omsorgsoppgaver. Dette kan ha store negative økonomiske og sosiale konsekvenser både for individet og familien, og føre til økte utgifter for kommunen.

Økonomisk sosialhjelp som hovedinntekt etter fem år

For personene som oppnår målet om arbeid eller utdanning i introduksjonsprogrammet, og som er økonomisk selvstendig, har ikke NAV Larvik et tjenstlig behov for å undersøke hva som skjer etter denne perioden. Dersom personer med flyktningbakgrunn skulle oppsøke NAV Larvik med behov for økonomisk sosialhjelp senere, så er det mulig å manuelt søke opp og telle personene. Dette danner kun et øyeblikksbilde på datoen for tellingen og prosessen er svært tidkrevende, ettersom det ikke er en funksjon for slik telling i systemet.

27.september 2024 gjennomførte NAV Larvik en slik telling og det var da 559 innbyggere i Larvik som mottok sosialhjelp som hovedinntektskilde. Av disse var 11 registrert som flyktninger (både enslige og hovedforsørgere med familier), bosatt for seks og syv år siden, altså ett til to år etter endt periode med integreringstilskudd til kommunen. Disse 11 har mottatt sosialhjelp de fleste månedene i år. Flere av disse 11 mottar også arbeidsinntekt, lån/stipend eller andre ytelser fra Folketrygdloven, men inntektene er så lave at sosialhjelp forblir deres hovedytelse. Støtten for disse varierte fra 51 000 til 187 000 kr for perioden 01.01.2024 til 27.09.2024.

Det ble også gjort et søk på flyktninger registrert og bosatt i Larvik siden 2010, hvor 98 personer har mottatt sosialhjelp de fleste månedene i år. Dette tallet kan være påvirket av kvaliteten på registreringer, men det gir likevel en rimelig indikasjon.

3.5.2 Voksnes læring og kompetanse

Det er et kommunalt ansvar å sørge for at personer som er folkeregistrert i kommunen får norsk- og samfunnskunnskapsopplæring etter integreringsloven. Personene registreres i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR), og tilbud om skoleplass sendes ut umiddelbart. Opplæringen skal starte så raskt som mulig og senest innen tre måneder etter folkeregistrering eller krav blir framsatt. Alder (18-67 år) og type oppholdstillatelse avgjør om den enkelte er i målgruppen for opplæring i norsk og samfunnskunnskap. For personer som deltar i introduksjonsprogrammet (alder 18-55 år) skal opplæring i norsk og samfunnskunnskap være en del av programmet. Asylsøkere (alle over 18 år) som bor i mottak har plikt til å delta i 175 timers opplæring i norsk og 25 timer i samfunnskunnskap. Larvik Læringssenter, avdeling Norskskolen, har ansvaret for å tilby denne opplæringen. Senteret mottar prosjektmidler gjennom søknader for å utvikle nyskapende metoder innenfor opplæring.

Larvik Læringssenter er et nasjonalt testsenter for norsk og samfunnskunnskap. Innvandrere må bestå disse prøvene på ulike nivå for å søke om permanent opphold og statsborgerskap. Siden 2021 er det gjennomført 2735 prøver, og mange er påmeldt til desember 2024. På grunn av Larviks gode forbindelse til Torp, benytter ofte kandidater fra utlandet som trenger dokumentasjon på norskkunnskaper muligheten til å ta prøvene ved Larvik Læringssenter.

1. august 2024 ble det innført ny opplæringslov med blant annet fullføringsrett, som innebærer at retten til videregående opplæring gjelder helt fram til den enkelte har oppnådd studie eller yrkeskompetanse. For kommunen betyr dette at hele grunnskolen for voksne endres og knyttes tettere opp mot

videregående opplæring. Kommunen har nå ansvaret for forberedende opplæring for voksne (FOV), mens fylkeskommunen har ansvaret for videregående opplæring for voksne (VOV). Begge opplæringsløp er modulstrukturert og kan kombineres. Personer som bosettes i kommunen og som ikke har fullført grunnskole i hjemlandet, starter nå direkte på forberedende opplæring, i stedet for norskopplæring som tidligere. Alle har også rett på realkompetansevurdering av medbrakt kompetanse for å kunne tilpasse og effektivisere opplæringen.

Det er et stort og viktig arbeid som er igangsatt med fullføringsreformen. Norge vil mangle 90.000 fagarbeidere innen 2035. Modulstrukturert opplæring innebærer at opplæringen blir tilpasset voksnes behov, utgangspunkt og livssituasjon, slik at det skal bli enklere å veksle mellom opplæring, arbeid og andre forpliktelser. I Larvik er det iverksatt et stort samarbeid med Thor Heyerdahl videregående skole, NAV og Larvik Læringscenter for å samarbeide om målgruppen og møte de utfordringene som vil komme med tanke på livsopphold, effektive utdanningsløp, realkompetansevurdering og samarbeid med offentlige og private bedrifter.

Behovet for voksnes læring er økende, og det er en økning i antall elever og deltakere som ønsker opplæring, enten det er norskopplæring, forberedende opplæring og tilpasset undervisning. Flere av søkerne til opplæring er personer som har kommet på familieinnvandring. Larvik læringscenter, avdeling Voksenopplæring, har prosjektet Jobbsjansen for hjemmeværende innvandrerkvinner. Det er et IMDi-finansiert prosjekt der 35 kvinner får veiledning, opplæring og arbeidstrening. Siden oppstart i 2020 er det omtrent 90 % av deltakerne som går videre i arbeid eller utdanning etter å ha deltatt i Jobbsjansen.

MIKS er et ettårig heltidskurs som forbereder deltakere til helsefaglig utdanning og arbeid i omsorgstjenesten. Kurset gir språklig og praktisk opplæring, samt rekvalifisering for de som har medbrakt helseutdanning. Målet er å gi minoritetsspråklige deltakere muligheter for jobb og utdanning, samtidig som det øker kompetansen på flerkulturelle arbeidsplasser for bedre interkulturell kommunikasjon og samarbeid. Kurset bruker praksisplasser over hele kommunen, som sykehjem, hjemmetjeneste, botiltak og andre relevante avdelinger. Siden oppstart i 2011 har 100 tidligere MIKS-deltakere blitt ansatt i Larvik kommune, hovedsakelig i Helse og mestring. Av disse har 65 tatt fagbrev, 4 blitt sykepleiere og 15 er autorisert helsepersonell. I tillegg har mange deltakere fått arbeid i andre kommuner og flere oppgir at deltakelsen har vært et springbrett til jobb eller utdanning.

3.5.3 Arbeidsmarked og sysselsetting

NAV Vestfold og Telemark sin bedriftsundersøkelse i Vestfold fra 2024 viser at det er en forventning om et økt arbeidskraftbehov på 10 %⁹. Undersøkelsen viser også at 22 % av bedriftene har problemer med å rekruttere inn ønsket kompetanse, og de største rekrutteringsproblemene er innen overnattings- og serveringssteder, helse- og sosialtjenester og industri. Dette er også områder som relativt sett rekrutterer flest innvandrere.

En utfordring er å bidra til relevante kvalifiseringsløp med den kompetanse arbeidsmarkedet etterspør. Arbeidsledigheten er lav med en liten økning i 2023. Økningen skyldes i hovedsak lavere aktivitet i anleggsvirksomhet, lavere privat konsum og relativt stort mottak av ukrainske flyktninger.

⁹

[Bedriftsundersøkelsen i Vestfold 2024](#)

Tabell 5: Andel sysselsatte fordelt etter innvandringsgrunn i Larvik:

År	Flyktninger	Familie innvandrere	Arbeids innvandrere	Utdanning	Uoppgitt	Andre grunner
2022	46,0 %	61,3 %	81,6 %	75,9 %	75,6 %	65,0 %
2021	47,8 %	58,0 %	80,5 %	82,5 %	78,7 %	75,0 %
2020	45,4 %	53,4 %	78,2 %	68,5 %	78,9 %	50,0 %
2019	42,8 %	54,0 %	80,7 %	69,6 %	73,5 %	-
2018	41,1 %	53,0 %	80,1 %	61,2 %	77,3 %	-

Kunnskap og ferdigheter styrker den enkeltes muligheter i arbeidsmarkedet. Høyere utdanningsnivå gir bedre muligheter for å komme i jobb. I Perspektivmeldingen 2024 framgår det at en stor andel innvandrere i Norge, spesielt de fra land utenfor EU og flyktninger, har lavt utdanningsnivå ¹⁰. Over 30 % av innvandrerne fra land utenfor EU mangler formell utdanning over grunnskolenivå. Blant flyktningene mangler over halvparten slik utdanning. Perspektivmeldingen understreker også behovet for økt arbeidsdeltakelse i Norge for å møte framtidige demografiske og økonomiske utfordringer

Ukrainere har en midlertidig beskyttelse. Det er likevel grunn til å tro at mange vil bli værende i Norge over tid. Det oppstår dermed et dilemma i arbeidsmarkedspolitikken – midlertidigheten i oppholdstillatelsen tilsier at de bør raskt ut i arbeid, men dersom oppholdet blir mer permanent kan det være hensiktsmessig å prioritere en langvarig tilknytning til arbeidsmarkedet.

I Larvik var det i august 2024 registrert 192 helt ledige arbeidssøkere med innvandrerbakgrunn på NAV. Delvis ledige utgjorde 66 personer, og 49 personer var arbeidssøkere på tiltak via NAV.

Tabell 6: De syv vanligste fødeland for arbeidsledige innvandrere var som følger for Larvik:

Fødeland	1 Helt ledige	2 Delvis ledige	3 Arbeidssøkere på tiltak
Polen	45	17	7
Syria	20	*	5
Ukraina	15	9	*
Litauen	14	4	*
Irak	8	*	*
Somalia	7	*	*
Sverige	5	5	*

*= Mindre enn 4, stjernet på grunn av GDPR (personvern).

3.5.4 Kommunen som arbeidsgiver

Kommunen er avhengig av arbeidskraften personer med innvandrerbakgrunn kan bidra med, særlig innen helse- og omsorgssektoren som mangler arbeidskraft og har stort behov for å rekruttere personell i framtida. Et arbeidsliv med et mangfold av mennesker med ulike bakgrunn, språkkunnskap og kulturell forståelse, kan bidra til innovasjon, vekst og verdiskapning. Kommunens sammensetning av ansatte bør gjenspeile befolkningen i størst mulig grad. Det skal være nulltoleranse for diskriminering, trakassering og rasisme på arbeidsplassen. Kommunen vil møte framtidige demografiske utfordringer med en aktiv kvalifisering og rekrutteringspolitikk overfor innvandrerbefolkningen.

¹⁰

[Perspektivmeldingen 2024](#)

3.6 Krysskulturell oppvekst

Å flytte fra et samfunn for å bosette seg i et annet, er noe av det mest krevende et voksent menneske kan gjøre.

Sunil Loona, psykolog.



Krysskulturell oppvekst er betegnelsen på barn og unge med en oppvekst preget av flere kulturer, land, språk og/eller samfunn. Å flytte til et nytt land betyr ofte å forlate alt det kjente og det du mestrer – familie, venner, jobb, språk, roller, og tilhørighet. Dette kan føles som å starte helt på nytt og innebærer mange tap. Flyttingen kan føre til vanlige følelsesmessige og psykologiske reaksjoner. Å forstå og ha kompetanse om hvordan migrasjon og krysskulturell oppvekst påvirker enkeltpersoner og familier er derfor nødvendig både for de som opplever det selv, og for de som møter dem i sitt arbeid.

3.6.1 Barnehage

I årene 2022 og 2023 var rundt 18,7 % av barna i barnehagene i Larvik minoritetsspråklige. Andelen minoritetsspråklige barn er størst i sentrumsnære barnehager. Barnehagen er en viktig integreringsarena fordi den gir barn tidlig språkopplæring, sosialisering og forståelse for normer og verdier. Den bidrar også til foreldreinvolvering og forebygger utenforskap ved å skape en inkluderende og mangfoldig læringsarena.

Kommunen og NAV samarbeider om å sikre barnehageplasser for barn av deltakere i introduksjonsprogrammet, slik at de som bosettes raskt kan komme i aktivitet. Det er utarbeidet egne rutiner for arbeidet og NAV dekker avtalte kostnader. I barnehageåret 2023/24 ble 15 plasser reservert for disse barna, mens det per nå er avsatt seks plasser for barnehageåret 2024/25. Samarbeidet gjør det mulig for barnehagen å ta imot nye barn på kort varsel.

Norske kommuner som har 80 eller flere minoritetsspråklige barn i alderen 1-5 år som ikke går i barnehage, er definert til å ha særlige utfordringer med å rekruttere minoritetsspråklige barn til barnehage. I perioden 2018-2022 var Larvik en av kommunene som fikk tilskudd fra Utdanningsdirektoratet for å øke barnehagedeltakelsen for minoritetsspråklige barn. Tall fra SSB viser at Larvik kommune i 2022 hadde 83 barn med minoritetsspråklig bakgrunn som ikke gikk i barnehage, hvilket danner grunnlaget for at Larvik igjen har fått 490 102 kroner til dette prosjektet for barnehageåret 2024-2025. Prosjektet ligger hos barnehagemyndigheten, og Larvik kommune bruker tilskuddet til å dekke en 50 % stilling som skal jobbe aktivt med informasjons- og rekrutteringsarbeid for å øke deltakelsen. Prosjektleder har etablert et samarbeid med barnehager, Larvik Læringscenter, NAV, helsesykepleiere, biblioteket og andre aktører. Dette for å nå familier uten barnehageplass og skape trygge kontaktpunkter for nye familier, samtidig som informasjon om prosjektet spres til frivillige organisasjoner som Home-Start Larvik.

Larvik kommune har også søkt og mottatt statlige midler fra Udir for å øke pedagogtettheten i levekårsutsatte områder i barnehageåret 2024-25. Larvik kommune er tildelt 7 973 547 kroner. Tilskuddet er fordelt på 12 barnehager, hvor 6 er private og 6 er kommunale.

3.6.2 Grunnskole og SFO

Alle skolene i Larvik har et visst mangfold av språk, etnisitet og religion, men hovedtyngden ligger på de sentrumsnære skolene. I dag har fire skoler innføringsgrupper: to barneskoler, én ungdomsskole og én 1-10-skole. Per høsten 2024 er det ni innføringsgrupper. Elevene begynner på sine nærskoler når kartleggingen viser at de er klare for dette. Innføringstilbudet varer maksimalt i to år.

Det er et stort behov for tospråklig opplæring i fag, og det mangler kvalifiserte lærere i flere språk. Flere av de tospråklige lærerne har de siste årene tatt videreutdanning i ulike fag gjennom utdanningsdirektoratets videreutdanning for lærere. Det er en stor andel elever i grunnskolen som har behov for å forsterket opplæring i norsk og derfor følger læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter. Leseresultatene på nasjonale prøver på 5. trinn viser at vi skårer lavt på leseferdighetene i denne målgruppen. Det er store variasjoner i tilbudet på de ulike skolene. Skolene har et stort behov for bruk av tolk i møte med foresatte i skolen. To skoler tilbyr Flexid-kurs (se punkt 3.6.6).

Det har vært en økning av elever som kommer til landet med følgepersoner og ikke foreldrene. Følgepersonene er ofte unge og uten særlig skolebakgrunn. Flere av elevene har hatt lengre opphold i et annet land enn hjemlandet før de kommer til Norge. Det er en økning i elever som strever med traumer og psykisk helse. Det er også en økning i antall elever som kommer med ulike diagnoser innenfor autismespekteret. Det er tendenser til at spenningene blant elevene har økt, noe som virker å være påvirket av globale hendelser som i Syria, Gaza og Ukraina. På grunn av omorganisering og svekket økonomi har tiltak som SLT-koordinatorer, nærværsteam, miljøarbeidere og demokratidagen blitt fjernet, noe som kan påvirke integrering negativt.

Skolefritidsordningen oppleves som en god arena for å skape samhold, bygge relasjoner og lære språk. Det er et økende antall barn, inkludert barn med innvandrerbakgrunn, som benytter SFO. Dette kan henge sammen med at tilbudet om gratis kjernetid gradvis er utvidet fra 1. til og med 3.klasse. SFO opplever det som krevende å ha nok bemanning, da enkeltelevers vedtak om ekstra tett voksenoppfølging etter sakkyndig uttalelse fra PPT kun gjelder skoletid og ikke SFO.

3.6.3 Videregående opplæring

I Larvik samarbeider Larvik Læringscenter og Thor Heyerdahl videregående skole om Kombinasjonsklassen, som er et innføringstilbud til minoritetsspråklige elever mellom 16 og 24 år, med kort botid i Norge. Tilbudet har løpende inntak og foregår på Thor Heyerdahl videregående skole, og kan gis inntil 2 år. Undervisningen er nivåbasert og tilpasset slik at hver elev får undervisning som er skreddersydd til sitt kunnskapsnivå i hvert enkelt fag. Elevene får mulighet til hospitering i ulike studieprogram, noe som reduserer sjansen for feilvalg. Dette har resultert i høy grad av fullføring og bestått videregående opplæring.

Det pågår en diskusjon nasjonalt om hvem som har ansvaret for personer mellom 16 og 18 år. Integreringsloven er kun rettet mot voksne, og personer mellom 16 og 18 år er ikke omfattet av dette lovverket. Intensjonen med loven var at ungdommene ikke skulle få opplæring sammen med de voksne, men på en videregående skole. Fylkeskommunene har et opptakssystem basert på retten til videregående opplæring, og de tildeler kun skoleplasser til de som har søkt i tide med de nødvendige dokumentene. Ettersom personer kommer til kommunen gjennom hele året og mange mangler papirer, oppstår det vanskeligheter i opptakssystemet. I andre kommuner deltar derfor mange ungdom i voksenopplæringen sammen med voksne. Nasjonalt arbeides det med løsninger, men siden det ikke er

definert hvem som har ansvaret for denne gruppa mangler det også finansiering. I Larvik har vi løst dette gjennom et faglig og økonomisk samarbeid mellom Larvik Læringscenter og Thor Heyerdahl videregående skole om Kombinasjonsklassen. Gjennomgang av tidligere års elever i Kombinasjonsklassen viser at mange fullfører videregående opplæring og får fagbrev eller går videre til høyere utdanning.

3.6.4 Barneverntjenesten

Barneverntjenesten skal sikre at barn og unge får trygge oppvekstvilkår, og jobber etter Barnevernsloven. Loven skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse.

Nasjonale tall viser at det er mer vanlig med barnevernstiltak blant barn og unge med innvandrerbakgrunn ¹¹. Andelen er størst blant innvandrere der 5 prosent av aldersgruppen 0-24 år mottok tiltak fra barnevernet i løpet av 2022. Blant norskfødte barn og unge med innvandrerforeldre var det 4 prosent som mottok tiltak, og blant øvrige barn og unge fikk 3 prosent barnevernstiltak i løpet av 2022.

Barnevernsarbeid i flerkulturelle familier kan by på utfordringer knyttet til forståelse av norsk barneoppdragelse. Mange familier som bosettes er redde for norsk barnevern som «system», og mangler kunnskap om hva barneverntjenesten kan bidra med. Barneverntjenesten i Larvik er bevisst utfordringen og jobber for å bygge tillit til personer med innvandrerbakgrunn gjennom generelle tiltak og i aktuelle saker. Eksempler på dette er besøk til introduksjonsdeltakere og andre grupper på Larvik Læringscenter, bruk av innleide kulturveiledere i enkeltsaker og samarbeid med migrasjonsrådgiver. Disse tiltakene gjør også at barnevernsansatte øker egen kompetanse innenfor migrasjonsfeltet.

3.6.5 Foreldreveiledning ICDP

*For første gang i Norge jeg har opplevd å få styrke og håp.
Forelder i ICDP-gruppe.*

Når familier fra ulike land flytter til Larvik, skal en del foreldre gjøre noe de ofte ikke har erfaring med: De skal være foreldre til barn som vokser opp krysskulturelt. Den omsorgsstilen foreldrene har vokst opp med, og selv har brukt, passer kanskje ikke like godt i nytt land. For å kunne støtte sine barn i en krysskulturell oppvekst, har foreldrene selv behov for å styrkes i en ny foreldrerolle. Gjennom ICDP-samlinger, får de støtte til nettopp dette.

ICDP (International Child Development Program) er et internasjonalt foreldreveiledningsprogram. Minoritetsversjonen henter opp foreldrenes egne foreldreressurser, samt gir kompetanse og støtte i det å være foreldre til barn som vokser opp krysskulturelt, gjennom 12 samlinger a 2 timer. I dag er foreldreveiledning en lovpålagt del av introduksjonsprogrammet, og Larvik har valgt det anbefalte programmet ICDP som koordineres av Larvik Læringscenter.

3.6.6 Flexid

*Tenk at jeg har så mye med meg, som jeg ikke var klar over tidligere. Nå føler jeg meg hel.
Jente 19 år.*

11

[Mer vanlig med barnevernstiltak blant barn og unge med innvandringsgrunn. Artikkel fra SSB.](#)

Flexid (fleksibel identitet) er et kurs for ungdom med bakgrunn fra flere kulturer. Kurset fokuserer på identitet, tilhørighet, ressurser, muligheter, samt utfordringer og valg. Identitet og tilhørighet kan være vanskelig, men kurset gir rom for å føle seg hjemme i flere kulturer samtidig. Det fremhever også de unges skjulte ressurser og gir verktøy til å håndtere utfordringene de møter i en slik oppvekst. Kurset består av 12 temaer og er for ungdom fra ca. 14 år og oppover. Det finnes også et kurs for foreldre med fokus på krysskulturelt foreldreskap. Flexid tilbys ved Mesterfjellet skole og Hedrum ungdomsskole. Larvik Læringssenter tilbyr kurs til ungdom generelt. Kommunen har også mulighet til å tilby Flexid+ som er tilrettelagte samlinger for ungdom i faresonen for kriminalitet og/eller radikalisering.

3.6.7 Våre unge

Larviksmodellen Våre unge består av flere prosjekter som alle har som mål få flere unge i alderen 15 til 25 år til å gjennomføre videregående opplæring og komme ut i arbeidslivet. Ved å forebygge bedre og inkludere flere skal Våre unge skape nye og bedre muligheter og føre til radikal nytenkning og strukturendringer i arbeidet med målgruppa i Larvik. Målet er å redusere ungt utenforskap til lavest i landet innen 2040. Det arbeides nå med en arbeidspakke spesifikt rettet mot krysskulturell oppvekst.

3.6.8 Barne- og ungdomskriminalitet

I rapporten "Barn, unge og kriminalitet i Sør-Øst politidistrikt" fra 2023 kommer det fram at det har vært en økning i anmeldelser i Sør-Øst politidistrikt, spesielt innenfor vold og vinning. Selv om antallet anmeldelser har økt så presiseres det at majoriteten av barn og unge i vårt distrikt er lovlydige. En liten gruppe personer er ansvarlig for en betydelig del av kriminaliteten. Blant alle involverte er omtrent tre av fire menn, og nesten ni av ti personer har norsk statsborgerskap. Andelen menn og personer med utenlandsk statsborgerskap er høyere blant gjengangerne. Forebyggende kontakt ved politiet i Larvik bekrefter at barn og unge fra familier med levekårsutfordringer er i risikogruppen for å bli rekruttert til kriminalitet. Det lokkes med penger og statussymboler (eksempler: belter og flotte jakker) dersom man utfører tjenester for en annen part. Utfordringene med ungdomskriminalitet man ser i Oslo, kan raskt komme til Larvik. Men politiet vurderer per nå situasjonen i Larvik som god, bedre enn våre naboer. Rapporten fra 2023 understreker at tidlig forebyggende arbeid er avgjørende for å hindre at barn og unge kommer inn i, eller fortsetter i en kriminell løpebane. Verdien av tidlig innsats med hjelpetiltak anslås til å være betydelig større enn kostnadene.

Larvik kommune har siden 2017 hatt utegående/oppøkende miljøarbeidere i sentrumsnære områder utvalgte ettermiddager, kvelder, helger og ferier. Dette har vært dekket gjennom prosjektmidler fra Konfliktrådet. I 2023 ble innsatsen styrket i omfang og satsingen ble dekket gjennom disposisjonsfondet, men ble kuttet i forbindelse med Strategidokumentet 2024-2027. Våren 2024 mottok Larvik kommune prosjektmidler fra Konfliktrådet for å gjenopprette deler av satsingen for inneværende år. Miljøarbeiderne samarbeider tett med politiet.

Tabell 7:

U18-forhold med gjerningssted Larvik, fordelt på krimtyper			
Krimtype	2021	2022	2023
Annen	23	10	28
Miljø	-	-	1
Narkotika	8	11	1
Seksuallovbrudd	7	6	4
Skadeverk	26	6	12
Trafikk	24	30	41
Undersøkelsessaker	-	-	2
Vinning	33	41	33
Vold	30	20	33
Økonomi	3	10	9
Sum	154	134	164

3.7 Hverdagsintegrering og deltakelse



Hverdagsintegrering handler om at innvandrere integreres gjennom deltakelse i vanlige, daglige aktiviteter og situasjoner i lokalsamfunnet. Det dreier seg om å få muligheten til å være med på aktiviteter og bruke møteplasser som andre i samfunnet, som for eksempel å delta i fellesaktiviteter i nærmiljøet, bruke offentlige tilbud/tjenester og få mulighet til å treffe andre og praktisere norsk i naturlige settinger.

3.7.1 Innvandrerrådet

Larvik kommune har et innvandrerråd for å styrke dialogen mellom innvandrerbefolkningen, administrasjonen og politikerne. Innvandrerrådet skal arbeide for mangfold, inkludering og likestilling i samfunnet samt forebygge utenforskap. Rådet fungerer som en høringsinstans i saker som berører innvandrere, og er en plattform for å uttrykke meninger og påvirke lokalpolitikken. Medlemmene i innvandrerrådet velges av kommunestyret, etter innstilling fra valgkomiteen. Det velges nytt råd innenfor hver valgperiode. Rådet har syv medlemmer: fire personer som er valgt etter nominasjon fra innvandrersamfunn, miljøer eller enkeltpersoner, og tre politiske representanter.

3.7.2 Fribyordningen

En fribyforfatter er en forfatter, journalist eller kunstner som har flyktet fra sitt hjemland grunnet trusler for sine ytringer. De inviteres til byer i det internasjonale fribynettverket for beskyttelse og mulighet til å gjenoppta arbeidet. Larvik er en av 24 fribyer i Norge, og UDI håndterer oppholdssøknader for fribyforfatterne. Larvik bibliotek administrerer ordningen gjennom en fribykoordinator. Forfatteren får kontor plass ved biblioteket, og Nav følger opp personen i introduksjonsprogrammet.

3.7.3 Møteplasser og aktiviteter

Larvik har et rikt lag og foreningsliv. I Frivillighetsregisteret er det registrert 582 foreninger i Larvik kommune. 18 av disse søkte og mottok penger til prosjekter som fremmer integrering i 2024. Mer om tilskuddsordningen under kapittelet Tall og økonomi. I kommunen er det også ti aktive innvandrersamfunn. Det gjøres mye godt arbeid for å bygge bro og inkludere alle i frivilligheten i Larvik. Flere av de frivillige foreningene samarbeider også med ulike kommunale virksomheter for å fremme og gjennomføre ulike aktiviteter. Polsk og Arabisk forening har for eksempel samarbeidet med

biblioteket om å arrangere festdager hvor publikum har blitt kjent med tradisjoner, geografi og kultur. Larvik kommune tilbyr også mange møteplasser og aktiviteter for alle innbyggere.

Biblioteket er en sentral arena for integrering. Nasjonale tall viser at seks av ti med innvanderbakgrunn besøkte et folkebibliotek det siste året, sammenlignet med fire av ti i hele befolkningen ¹². Biblioteket er en åpen og populær arena i Larvik sentrum. Biblioteket sørger for at alle nyankomne til Larvik får en omvisning på biblioteket via Larvik Læringssenter. Her informeres det om bibliotekets muligheter, digitale tjenester som Pressreader, Verdensbiblioteket og Tibi og om lokale aktiviteter i biblioteket. Målet er å integrere nye innbyggere i de eksisterende aktivitetene som er åpne for alle. Biblioteket samarbeider også med ulike foreninger om aktiviteter, som for eksempel Frivilligsentralens ukentlige leksehjelp for voksne. Nå arbeides det med et prosjekt som skal øke den digitale kunnskapen blant befolkningen, hvor innvandrere er en sentral målgruppe.

I Larvik kommune har vi tre **frivilligsentraler**. Sentralene er gode møteplasser og arenaer for samhandling, både for enkeltmennesker, men også for foreninger. Alle sentralene tilbyr og fasiliteter ulike aktiviteter som utgjør viktige deler av integreringsarbeidet i kommunen. Det er verdt å nevne arbeidet med innflytterguide ved Larvik frivilligsentral, som i løpet av de siste fem årene har gitt 70 nyankomne en god start i kommunen. Larvik Frivilligsentral setter også hvert år av midler til drift av et fond for fritidsaktiviteter, spesielt rettet mot lavinntektsfamilier. Målet med ordningen er å gi barn og unge tilskudd til kontingenter og utstyr, slik at de kan delta i fritidsaktiviteter i nærmiljøet. Det er kun voksne rundt barnet/ungdommen som kan søke om midler, for eksempel helsesykepleiere, lærere, miljøarbeidere, lagledere, trenere med flere. Lardal frivilligsentral er en del av den kommunale Sentralen i Svarstad og er et knutepunkt for både nye og gamle innbyggere i bygda. Sentrum frivilligsentral åpnet dørene på Torstrand høsten 2024 og har allerede en viktig rolle som møteplass for ulike lag og foreninger.

BUA Larvik tilbyr gratis utlån av idretts- og friluftsutstyr og har åpent tre dager i uken.

Aktiv Larvik samarbeider med idretts- og friluftsföreninger om å tilby gratis drop-in aktiviteter i ukedager og i skolens ferier. Målgruppen er barn og unge, men flere aktiviteter er også for voksne. Kalender finnes tilgjengelig på kommunens nettsider.

Kulturskolen i Larvik har tilbud for alle mellom 0 til 100 år, og har rundt 2000 elever. Tilbudene er brede og varierte innenfor fagene musikk, visuelle kunsthøg, kreativ og kulturlab. I tillegg til dette reiser kulturskolen rundt til barnehager og sykehjem med musikkglede som underholder og aktiviserer. Kulturskolen samarbeider tett med andre virksomheter i kommunen, slik at personer med ulike behov skal få gode forutsetninger som elever.

I **Fargespill Larvik** møtes rundt 100 barn og ungdom fra ulike verdensdeler hver uke, der det viktige er å hente ut barnas og ungdommens ressurser. Barna bidrar med egne sanger og dansetrinn som de lærer bort til hverandre og instruktørene, og sammen settes det en helhet som vises i en forestilling en gang i året. Fargespill er mer enn en forestilling, det er en metode for hvordan man møter hverandre som mennesker.

Kommunen har også andre åpne møteplasser hvor alle er velkommen. **Fabrikken** er et ungdomshus med ulike, gratis tilbud for ungdom fra 5. trinn opp til 20 år. **Ung Arena** er en møteplass med fokus på psykisk helse for unge mellom 13 og 24 år. Her får også ungdom oversikt og hjelp til å nå ulike kommunale

12

[Kulturbruk blant personer med innvanderbakgrunn, SSB rapport. 2023.](#)

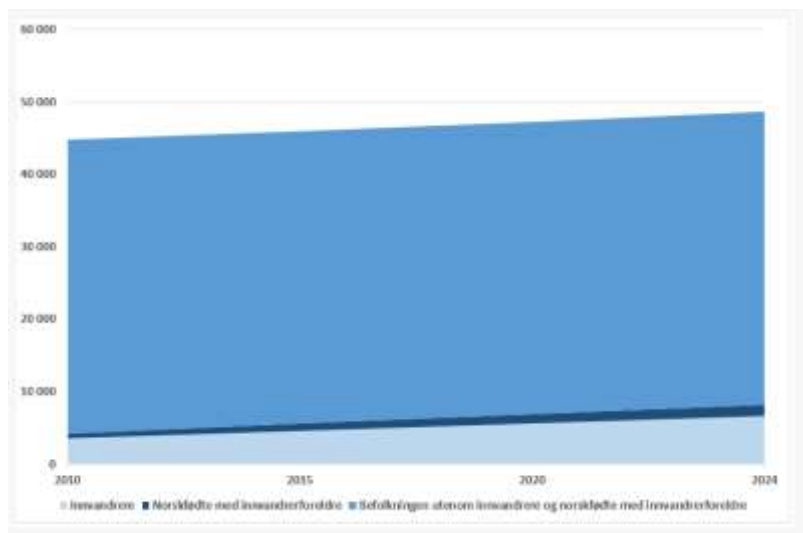
tjenester. Verket tilbyr grupper, verksted, kurs og er en åpen møteplass for voksne som av ulike grunner står utenfor arbeidslivet.

Home-Start Larvik støtter småbarnsfamilier gjennom frivillige med foreldreerfaring som besøker familiene ukentlig i seks måneder. For innvandrere i Larvik er dette tilbudet spesielt verdifullt fordi det gir personlig oppfølging og støtter integreringsprosessen gjennom tett dialog, praktisk bistand eller avlastning. Home-Start kan også hjelpe familien med å bygge nettverk, noe som bidrar til bedre trivsel, bedre helse og større trygghet for både foreldre og barn. 31 % av familiene som fikk hjelp av Home-Start Larvik i 2023 hadde en eller to foreldre med innvandrerbakgrunn.

3.8 Befolkningsutvikling

Larvik har hatt en jevnt stigende vekst i innvandrerbefolkningen de seneste årene. 1.1.2024 utgjorde andelen av befolkningen i Larvik med innvandrerbakgrunn 16,9 % av befolkningen. Dette var lavere enn det nasjonale gjennomsnittet på 20,8 %. Veksten fra 2010 til 2024 var på 7,6 prosentpoeng, noe som også er lavere enn den nasjonale veksten på 9,4 %.

Diagram 3:



4 Tall og økonomi

4.1 Innvandring og kommunens frie inntekter

Kommunens samlede frie inntekter (skatteinntekter og rammetilskudd) var i 2023 3,25 mrd kr. De øvrige inntektene består av øremerkede tilskudd, gebyrer og momskompensasjon.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre utgjør 16,9 % av Larvik kommunes innbyggere, og bidrar med en betydelig andel av de frie inntektene, forholdsmessig 534 mill.kr. Flyktninger utgjør 37,3 % av den samlede innvandrerbefolkningen. Forholdsmessig vil denne gruppens bidrag bli 188 mill.kr, sannsynligvis noe mindre da skatteinntekter for denne gruppen er lavere enn for befolkningen ellers. Flyktninger betaler skatt av arbeid, introduksjonsstønad og kvalifiseringsstønad, men ikke av sosialhjelp. Når det gjelder rammetilskuddet er hele innvandrerbefolkningen en del av tallgrunnlaget som for befolkningen i sin helhet.

4.2 Tilskudd i forbindelse med bosetting av flyktninger

Larvik kommune får utbetalt ulike tilskudd fra IMDi for å bosette flyktninger:

- Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere
- Integreringstilskudd for år 1 til 5 (ulike satser per år, se tabell under)
- Tilskudd til bosetting av personer med alvorlige funksjonshemminger og atferdsvansker
- Tilskudd til bosetting av enslige mindreårige flyktninger
- Tilskudd til bosetting av personer over 60 år. "Eldretilskudd"
- Barnehagetilskudd for barn 0-5 år

Tabellen under viser hvor mye Larvik kommune totalt har mottatt i tilskudd fra IMDi, i de siste 5 årene. I dette ligger også integreringstilskuddet (inkludert barnehagetilskuddet og eldretilskuddet) som er utbetalt til NAV. Størrelsen avhenger av antall ¹³.

Tabell 8:

	2019	2020	2021	2022	2023
Totalt utbetalt tilskudd fra IMDi	118 500 634	73 758 824	63 708 003	91 583 075	141 593 641
Antall bosatte	46	29	35	168	241

4.2.1 Integreringstilskuddet

Formålet med integreringstilskuddet er at kommunen skal gjennomføre et planmessig og aktivt bosettings – og integreringsarbeid, slik at flyktningene kan forsørge seg selv og ta del i samfunnet. Tilskuddet skal i hovedsak dekke de gjennomsnittlige utgiftene kommunen har til arbeidet i bosettingsåret og de fire neste årene. Kommunen mottar tilskudd for hver person de bosetter i en periode på fem år ¹⁴.

¹³

<https://www.imdi.no/tilskudd/>

¹⁴

<https://www.imdi.no/tilskudd/integreringstilskott/>

Familiegjenforente til flyktninger kommer i tillegg til det antallet kommunen har vedtatt å ta imot. Selv om kommunen for eksempel har vedtatt å ta imot ti flyktninger, kan eventuelle familiegjenforente til disse flyktningene ankomme uten å bli bosatt av myndighetene, da de kommer direkte til kommunen der familien bor. De telles derfor ikke med i det antallet IMDi anmoder kommunen om. Kommunen mottar likevel integreringstilskudd for familiegjenforente av flyktninger som blir bosatt.

Tabell 9: Satser for integreringstilskuddet, samt eldretilskudd og barnehagetilskudd per person i 2024:

Tilskudd	Bosettingsår	Sum
Integreringstilskudd	År 1 (2024)	241 000 kr (enslige voksne)
Integreringstilskudd	År 1 (2024)	194 400 kr (voksne)*
Integreringstilskudd	År 1 (2024)	187 000 kr (enslige mindreårige)**
Integreringstilskudd	År 1 (2024)	194 400 kr (barn)*
Integreringstilskudd	År 2 (2023)	249 500 kr
Integreringstilskudd	År 3 (2022)	177 400 kr
Integreringstilskudd	År 4 (2021)	88 000 kr
Integreringstilskudd	År 5 (2020)	72 000 kr
Barnehagetilskudd	År 1 (2024)	27 800 kr (engangstilskudd)
Eldretilskudd	År 1 (2024)	180 600 kr (engangstilskudd)

*Personer regnes som voksne fra og med det året de fyller 18 år.

**Enslige mindreårige flyktninger utløser integreringstilskudd år 1 med stats for enslige mindreårige flyktninger. Dette gjelder også enslige mindreårige flyktninger som har fylt 18 år ved bosetting

Larvik kommune har valgt å plassere ansvaret for bosetting og introduksjonsprogram hos NAV Larvik, og dermed ligger også forvaltningen av integreringstilskuddet her. Videre i dette avsnittet vil det kun kommenteres på integreringstilskuddet som NAV mottar, inkludert tilskuddet for familiegjenforente.

IMDi beskriver at integreringstilskuddet skal bidra til å dekke kommunens utgifter til bosetting og integrering av flyktninger i bosettingsåret og de neste fire årene. Det skal bidra til at bosettingen er rask og treffsikker, og at kommunen gjennomfører et planmessig og aktivt bosettings- og integreringsarbeid. Sammen med tilskuddet til opplæring i norsk og samfunnskunnskap skal det finansiere introduksjonsprogrammet.

Integreringstilskuddet blir utbetalt uavhengig av hvilke behov den enkelte flyktning har for oppfølging, tiltak og tilrettelegging i kommunen. Ifølge IMDi skal Integreringstilskuddet bidra til å gi en rimelig dekning av kommunens utgifter til blant annet disse tjenestene:

- innvandrere- og flyktningkontortjenester
- bolig- og boligadministrasjonstjenester
- introduksjonsprogram/introduksjonsstønad
- sysselsettingstiltak
- yrkeskvalifisering og arbeidstrening
- sosialkontor/sosialtjenester
- barne- og ungdomsverntjenester
- tolketjenester
- barnehagetjenester
- integreringstiltak i grunnskolen
- kultur- og ungdomstiltak
- utgifter til den kommunale helsetjenesten
- omsorg for personer med rusproblem, støttekontakt

Temaplan for integrering i Larvik kommune 2024-2027

Tabellen under viser hvordan integreringstilskuddet som NAV har mottatt, har blitt disponert i perioden 2019 til 2023. Andre inntekter er ikke tatt med i grunnlaget. Tabellen viser tydelig variasjon i inntekter og kostnader, på bakgrunn av antall bosatte. Det gir betydelige økonomiske utfordringer, når bosettingstallet varierer mye.

Tabell 10:

	2019	2020	2021	2022	2023
Inntekter*					
Integreringstilskudd år 1 - 5	-57 097 900	-46 018 928	-38 348 200	-62 919 706	-105 925 856
Kostnader					
Lønn inkl. sos. kost	8 541 106	5 704 150	4 580 472	6 461 504	9 724 252
KVP, fra 011023	-	-	-	-	1 790 664
Introduksjonsstønad	21 856 188	13 070 102	9 078 324	11 365 059	19 911 283
Tolketjenesten	2 520 087	2 500 000	-	-	992 687
Forebyggende helse	-	-	-	-	2 000 000
Barnehage	-	-	-	292 456	1 484 659
Boligkontoret	187 500	-	-	-	312 500
LLS, Norskskolen/ICDP	25 000	-	-	-	671 636
Skole	637 616	714 910	-	-	2 203 440
Samfunnskontakt	100 000	-	-	-	-
Frivillighetssentralen	-	100 000	-	-	-
Migrasjonsrådgiver	686 430	-	-	-	-
Innleide boliger	50 000	-	-	-	-
Andre driftskostnader	899 389	819 360	904 625	960 234	1 927 845
Overføring andre kommuner/staten	277 873	382 017	128 625	76 000	983 758
Økonomisk sosialhjelp (år 1 - 5)**	10 452 032	10 633 538	9 108 154	14 688 313	19 352 932
Totale kostnader	46 233 221	33 924 077	23 800 200	33 843 566	61 355 656
Budsjettramme strategidok.	-17 517 729	-17 238 194	-15 411 216	-14 196 727	-14 883 888
Resultat	5 602 331	3 025 234	9 771	-20 134 407	-30 980 357
Avsatt disposisjonsfond	-	-	-	-	27 000 000

*Andre inntekter som ikke kommer fra IMDi er ikke tatt med

**Fra år 6 vil kostnaden ikke dekkes av integreringsmidler

4.2.2 Tilskudd til bosetting av enslige mindreårige flyktninger

Larvik kommune mottar et særskilt tilskudd for å bosette enslige mindreårige flyktninger¹⁵. Tilskuddet skal bidra til at kommunene kan gi gode bo- og omsorgstilbud til andre grupper barn som er i målgruppen for ordningen. Stortinget har fastsatt satsene etter revidert statsbudsjett for 2024:

- 1 194 800 kroner per år til og med det året barnet fyller 16.
- 753 500 kroner per år fra og med det året barnet fyller 17 år, og til det er 20 år.

Tabell 11: Oversikt over kostnader og inntekter for EM (inkludert boliger i 2019):

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Inntekter*						
Andre inntekter (refusjon/bundet driftsfond)	-929 293	-338 506	-919 975	-	-17 918	-
Øremerkede statstilskudd	-3 118 319	-	-786 712	-	-	-
Særskilt tilskudd	-28 093 417	-19 635 682	-10 855 567	-7 199 500	-14 724 334	-9 797 249
Integreringstilskudd år 1 - 5	-4 193 075	-2 107 500	-2 184 100	-2 691 325	-4 681 125	-2 883 500
Totale inntekter	-36 334 104	-22 081 688	-14 746 354	-9 890 825	-19 423 377	-12 680 749
Kostnader						
Lønn inkl. sos. kost	7 180 614	11 735 117	5 405 860	3 083 957	2 719 442	2 358 467
Livsopphold	2 099 427	1 591 458	529 733	445 971	850 222	970 373
Husleie	943 585	558 276	431 053	120 000	240 000	184 000
Beredskapshjem	305 020	286 595	138 767	111 300	0	
Opphold statlige institusjoner		893 687	1 933 835	2 042 481	2 100 000	1 096 200
Avlastning og fosterhjem	561 078	527 929	213 474	123 543	209 606	87 971
Fordelte administrasjonsutgifter	1 812 422	285 000	20 874	700 651	92 503	80 741
Støtte til hybel, skole, klær, tannlege, strøm, fritidsaktiviteter, sommerjobb etc.	2 389 163	2 034 000	656 362	479 668	729 795	693 684
Kostnader bolig	13 346 904					
Andre driftskostnader	1 541 388	1 197 275	567 305	387 685	218 923	149 338
Totale kostnader	30 179 601	19 109 337	9 897 262	7 495 256	7 160 491	5 620 774
Resultat	-6 154 503	-2 972 351	-4 849 092	-2 395 569	-12 262 886	-7 059 975
Avsatt disposisjonsfond	-	-	-	-	2 200 000	

Kostnadene knyttet til enslige mindreårige dreier seg i hovedsak om lønnskostnader, institusjonsplasser, fosterhjem, husleie/strøm, livsopphold, fritidsaktiviteter, språkpraksis, sommerjobb og andre kostnader knyttet til drift og oppfølging av ungdommene. Det har også vært overføringer til andre instanser i kommunen, da hovedsakelig til NAV der det er følgepersoner til enslige mindreårige som mottar bistand til livsopphold, husleie og strøm ettersom personene bor sammen. I 2023 ble deler av overskuddet satt inn på fond som kan benyttes til språkpraksis og førerkort for enslige mindreårige. Dette for å gjøre det enklere for ungdommene å komme seg ut i arbeidslivet. Deler av overskuddet har også gått til å dekke merforbruket i barnevernstjenesten og kommunen.

¹⁵

<https://www.imdi.no/tilskudd/tilskot-for-enslige-mindreareige-flyktningar-med-fleire/>

4.2.3 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere er et persontilskudd fordelt over tre år ¹⁶. Tilskuddet blir automatisk utbetalt etter at det er fattet vedtak i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR). Tilskuddet blir utbetalt i to satser. Lav sats gjelder personer fra Vest-Europa, Nord-Amerika, Australia og New Zealand. Personer fra nordiske land utløser ikke tilskudd. Personer som utløser høy sats er personer som kommer fra Afrika, Asia, Oseania (unntatt Australia og New Zealand), Øst-Europa, Sør-Amerika og Mellom-Amerika.

Tabell 12: Satser for tilskudd i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere i 2024:

	Persontilskudd år 1	Persontilskudd år 2	Persontilskudd år 3
Lav sats	16 800	30 600	19 100
Høy sats	39 700	78 900	54 500

For voksne personer med kollektiv beskyttelse mottar kommunen et annet tilskudd for opplæring i norsk ¹⁷. Larvik kommune mottar persontilskudd for det første året disse personene mottar norskopplæring, og et mindre beløp for de som har behov for og deltar på utvidet norskopplæring.

Tabell 13: Satser for voksne personer med kollektiv beskyttelse:

	Persontilskudd § 37d	Utvidet norskopplæring § 43 g
Sats	48 400	28 600

Tabell 14: Totalt norsktilskudd utbetalt til Larvik kommune:

2019	2020	2021	2022	2023
11 521 818	8 864 306	7 748 899	10 195 029	11 592 878

4.2.4 Tilskudd for bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker

Tilskuddsordningen skal dekke ekstraordinære utgifter som kommunen får av å bosette flyktninger med alvorlig funksjonsnedsettelse ¹⁸. Denne ordningen gjelder også ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Tilskuddet består av to deler, tilskudd 1 og tilskudd 2. Tilskudd 1 er et engangsbeløp og kan tildeles første og andre år. Tilskudd 2 kan tildeles årlig i integreringstilskuddsperioden, maksimalt fem år. Det er ulike satser per tilskuddsår. For 2024 er tilskudd 1, kr 196 400 og tilskudd 2 kan kommunen tildeles inntil kr 1 608 000 pr år i de fem første bosettingsårene.

Tabell 15: Utbetalinger av tilskuddet til Larvik kommune fra 2019 - 2023:

2019	2020	2021	2022	2023
15 356 574	4 479 285	3 385 262	1 964 265	2 424 446

¹⁶

<https://www.imdi.no/tilskudd/2024/tilskot-til-opplaring-i-norsk-og-samfunnskunnskap-for-vaksne-innvandrere/>

¹⁷

<https://www.imdi.no/tilskudd/tilskot-til-opplaring-i-norsk-for-vaksne-personer-med-kollektiv-beskyttelse/>

¹⁸

<https://www.imdi.no/tilskudd/tilskudd-bosetting-personer-nedsatt-funksjonsevne-atferdsvansker/>

4.3 Tilskudd for å styrke språkutviklingen blant minoritetsspråklige barn i barnehage

Kommunen mottar tilskudd til å styrke språkutviklingen blant minoritetsspråklige barn i barnehage¹⁹. Tilskuddet er basert på tall som fremkommer av årsmelding for barnehager pr. 15.12 før tilskuddsåret og i 2024 mottok Larvik kommune 1 730 534 kroner. Tilskuddet benyttes til tospråklig assistanse eller kompetansetiltak til ansatte om flerspråklighet og flerspråklig arbeid og gjelder barn både i private og kommunale barnehager.

4.4 Tilskudd til nyankomne elever i grunnskolen - GSI

Grunnskolen finansieres per elev gjennom statlige og kommunale bevilgninger. Kommunene får tilskudd fra staten basert på antall elever, inkludert midler for spesifikke behov som spesialundervisning og støtte til nyankomne barn med innvandrerbakgrunn. Informasjon om elever med innvandrerbakgrunn rapporteres via Grunnskolens informasjonssystem (GSI), som brukes til å registrere data som påvirker finansiering. Bevilgningene til grunnskolen følger et fast tidsskjema, med etterskuddsvis utbetaling vanligvis i januar og juni. I tillegg til eventuelle ekstra tilskudd som kan komme i løpet av året. Kommunene fordeler midlene til skolene basert på elevtall og behov.

4.5 Prosjektmidler til Larvik Læringssenter

Larvik Læringssenter har blitt tildelt, etter søknad, prosjektmidler fra IMDI til utvikling av kommunale integreringstiltak. Midlene skal brukes til å teste ut tiltak og metoder og skal ha overføringsverdi til andre kommuner. For 2021 er det definert seks satsingsområder for prosjektene som får tilskudd. De har ulike krav og målgrupper. Alle kommuner kan søke, men det stilles vilkår for støtte.

Tabell16: Prosjekttilskudd tildelt Lavik Læringssenter i 2023 og 2024:

Prosjektmidler	2023	2024	Totalsum
Bruk av kunstig intelligens i norskopplæringen	-500 000	-500 000	-1 000 000
En ny, digital skolehverdag med fleksible løsninger	-1 500 000	-1 500 000	-3 000 000
Norskopplæringsordningen i samarbeid med Fyresdal kommune	-300 000	-400 000	-700 000
PraMeDig - Hurtigspor med praksis, mediering og digitale hjelpemidler	-900 000	-1 270 000	-2 170 000
Tilskudd norskopplæringsordningen, ekstraordinær utlysning 2023	-300 000	0	-300 000
Handelslappen	-122 500	-920 120	-1 042 620
Totalsum	-3 622 500	-4 590 120	-8 212 620

Tabell 17: Tildeling på prosjektet Jobbsjansen som Larvik Læringssenter har hatt siden 2020:

Prosjektmidler	2020	2021	2022	2023	2024	Totalt
Jobbsjansen	-2 450 500	-4 800 000	-4 280 000	-4 470 000	-4 970 000	-20 970 500

4.6 Tilskudd til integreringsarbeid i lokale lag og foreninger

Larvik kommune har, på vegne av IMDI, de siste tre årene forvaltet tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner. Frivillige lag og foreninger kan få støtte til prosjekter, enkelttiltak eller aktiviteter som bidrar til å øke arbeids- og samfunnsdeltakelsen blant innvandrere og deres barn.

¹⁹

<https://www.udir.no/om-udir/tilskudd-og-prosjektmidler/midler-kommuner/minoritetsspraklige-i-barnehage/>

Innvandrerorganisasjoner kan søke om driftstilskudd, og alle foreninger som er registrert i Frivillighetsregisteret kan søke om prosjekttilskudd. I 2024 mottok kommunen 933 620 kroner fra IMDI som ble fordelt på driftstilskudd for fem innvandrerorganisasjoner og 18 prosjekter fordelt på 16 organisasjoner.

4.7 Beregningsutvalget

Larvik kommune deltar, sammen med 21 andre kommuner, i et beregningsutvalg som årlig kartlegger utgiftene knyttet til bosetting og integrering av flyktninger. Kartleggingen har som formål å vurdere om det er et rimelig samsvar mellom kommunens utgifter og de statlige tilskuddene til formålet.

Beregningsutvalgets rapport ²⁰ er et årlig innspill til regjeringens arbeid med statsbudsjettet. Beregningsutvalgets dokumentasjoner er relevante ikke minst fordi de inkluderer store kommuner som Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger m.fl.

Integreringstilskuddet skal dekke de gjennomsnittlige utgifter til bosetting det året flyktingen bosetter seg i en kommune, og i de neste fire årene. Rapporteringsåret 2023 viser at integreringstilskuddet dekket i gjennomsnittet 91,8 % av kommunens utgifter. Gjennomsnittlig utgift pr. person 88 566 kr. Beregnet tilskudd pr. person var 81 200 kr. For Larvik kommune var de samlede utgiftene til integreringsarbeidet 77 644 kr per person i 2023, noe som er lavere enn gjennomsnittet. Dette medførte at kommunen kunne overføre 27 millioner kroner til disposisjonsfondet, som skal dekke fremtidige utgifter knyttet til integrering.

Norsktilskuddet er et persontilskudd til voksne innvandrere og skal dekke utgifter til opplæring i norsk og samfunnsfag. Rapporteringsåret 2023 viser en gjennomsnittlig dekningsgrad på 80,1 %. For Larvik kommune var i 2023 de samlede utgifter til norskopplæring 16,1 mill. kr og tilskuddene 15,8 mill.kr. noe som gir en dekningsgrad på 98 %.

For enslige mindreårige flyktninger var dekningsgraden 113,8 %.

4.8 Disposisjonsfond

I Kommunestyret, sak 079/24, ble det vedtatt at merinntekter fra integreringstilskuddet for 2023 skulle settes av i et fond ²¹. Et såkalt flyktningfond. Det ble også foreslått å gjøre dette med merinntektene for 2022, men på grunn av kommunens negative økonomiske resultat, ble ikke dette gjort. Gjennom en slik avsetning kan de faktiske inntektene og kostnadene håndteres uten den usikkerheten som ligger i å få store inntekter et år, mens utgiftene kommer et annet år hvor inntektene kan være betydelig mindre. Integreringstilskuddet er høyest de to første årene av femårsperioden, før det gradvis reduseres. Dette reflekterer de faktiske utgiftene, som vanligvis er store i starten av bosettingsperioden og deretter avtar. Likevel kan store svingninger i antallet bosatte fra år til år skape ubalanse mellom inntekter og utgifter, noe som kan gjøre det utfordrende å planlegge økonomien.

Samtidig som det foreslås å avsette merinntektene til disposisjonsfond, er det viktig å utarbeide retningslinjer for hvilke typer kostnader fondet skal dekke. Midlene skal først og fremst brukes til å

²⁰

<https://www.imdi.no/globalassets/dokumenter/rapporter-2024/kommunenes-utgifter-til-bosetting-og-integrering-av-flyktninger-og-nyankomne-innvandrere-i-2023.pdf>

²¹

[1.rapportering Larvik kommune 2024.](#)

dekke framtidige utgifter knyttet til den ekstraordinært høye bosettingen i 2022 og 2023, samt lavere bosetting i 2024. Dersom kommunen bosetter 40 flyktninger også i 2025, tilsier prognosen at inntektene fra integreringstilskuddet vil reduseres med ca. 33 mill. kr fra 2025. Dette vil spesielt legge et stort press på budsjettet hos NAV, men også på andre tiltak rettet mot integreringsarbeidet.

Ansvar for å sikre at midlene brukes i tråd med retningslinjene for fondets bruk ligger hos kommunedirektøren.

4.9 Prognoser

Kommunen mottar integreringstilskudd fra IMDi ved bosetting av flyktninger som varierer fra år til år i likhet med utgiftene. Dersom tilskuddet er høyere enn utgiftene det enkelte år, bør differansen settes av på fond. Blir utgiftene høyere enn tilskuddet, bør differansen dekkes av de fondsmidlene som evt. er satt av.

Det er høyst usikkert hva som blir av bosetting i årene framover. I 2024 ble kommunen anmodet om å bosette 220 flyktninger. Kommunestyret fattet vedtak om å bosette 40 flyktninger. Det er her laget en prognose for 0 bosatte og en prognose for 40 bosatte. Uansett, vil det få betydning for økonomien i nær framtid. I 2022 og 2023 ble det bosatt mange flyktninger og kommunen vil få tilskudd for disse gruppene frem til 2026 og 2027. Det må likevel alltid tas høyde for at det kommer noen familiegjenforente som må bosettes.

Dersom det ikke blir bosetting de neste årene, vil kommunen likevel ha utgifter knyttet til de allerede bosatte flyktningene innenfor femårsperioden. Inntektene de neste årene vil sannsynligvis ikke være tilstrekkelige til å dekke kommunens kostnader (se fig. prognoser). Det er viktig å merke seg at prognosene er estimerer som kan endres betydelig, avhengig av anmodninger og vedtak om bosetting. Både inntektene og kostnadene varierer fra år til år, påvirket av ulike faktorer.

Tabell 18:

Prognose - ingen bosetting	40	0	0	0
	2024	2025	2026	2027
Tilskudd	-108 976 100	-67 894 500	-38 619 700	-20 542 500
Kostnader				
Lønn og sosiale utgifter	11 741 440	6 656 000	4 480 000	3 840 000
Introduksjonsstønad	23 700 000	17 000 000	4 000 000	1 000 000
Kvalifiseringsstønad	9 000 000	5 000 000	3 000 000	-
Kjøp varer og tjenester*	9 925 000	5 600 000	2 770 000	2 770 000
Økonomisk sosialhjelp (i 5 års perioden)	27 160 000	17 660 000	13 010 000	12 960 000
Totale kostnader	81 526 440	51 916 000	27 260 000	20 570 000
Budsjettramme strategidok.	-16 749 393	-18 816 929	-18 816 929	-18 816 929
Prognose resultat	-10 700 267	2 838 429	7 457 229	18 844 429

*Driftskostnader (inkl overføringer til andre enheter).

Tabell 19:

Prognose - bosette 40 fremover	40	40	40	40
	2024	2025	2026	2027
Tilskudd	-108 976 100	-75 670 500	-57 623 200	-47 174 200
Kostnader				
Lønn og sosiale utgifter	11 741 440	7 936 000	7 296 000	7 296 000
Introduksjonsstønad	23 700 000	17 000 000	8 000 000	8 000 000
Kvalifiseringsstønad	9 000 000	5 000 000	3 000 000	-
Kjøp varer og tjenester*	9 925 000	5 600 000	3 990 000	3 990 000
Økonomisk sosialhjelp (i 5 års perioden)	27 160 000	19 660 000	16 460 000	15 960 000
Totale kostnader	81 526 440	55 196 000	38 746 000	35 246 000
Budsjettramme strategidok.	-16 749 393	-18 816 929	-18 816 929	-18 816 929
Prognose resultat	-10 700 267	-1 657 571	-60 271	6 888 729

*Driftskostnader (inkl overføringer til andre enheter).

Basert på de ulike prognosene, kan det bli aktuelt å begynne å bruke av fondet allerede i 2025 for å dekke opp for merutgiftene på NAV sitt budsjett. Hvis kommunen ikke bosetter flyktninger de neste årene vil inntektene gå betydelig ned i 2025. Prognosene viser at inntektene knapt nok dekker kostnadene som påløper hos NAV, og utfordringen vil bli enda større i 2026 og 2027.

Når tilskuddsperioden er over, er mange av flyktningene fortsatt i kommunen og vil kanskje ha behov for andre kommunale tjenester. Det er av den grunn viktig at kommunen lykkes med å integrere flyktningene på en god, effektiv og rask måte, for å redusere utgifter. Det er like viktig at man lykkes med integreringen slik at de som bosettes har det godt i kommunen, og kan klare seg selv med minst mulig behov for kommunale tjenester og økonomisk støtte, etter at 5 års perioden er over.

Dersom flyktningene ikke blir selvforsørget i løpet av 5 års perioden, vil de ha behov for annen økonomisk støtte. De eldre som har blitt bosatt (med kollektiv beskyttelse) vil ikke ha rett på pensjon og statlige ytelser. Det vil få en konsekvens for økonomien til kommunen, og da spesielt utbetaling av økonomisk sosialhjelp som kan øke.

Ved å legge til grunn 40 bosettinger i året i prognosen, så vil NAV kunne ha en underdekning i sine budsjetter på nær 7 mill kr fra år 2027. Det vil derfor bli nødvendig å styrke budsjettene til NAV med overføringer fra flyktningfondet som pr 01.01.2024 er på 27 mill.kr. Prognosene tilsier at flyktningfondet vil være brukt opp i løpet av år 2030.

Tilsvarende om man legger til grunn 0 bosettinger i året så vil fondet være brukt opp i år 2027. Om fondet i tillegg skal brukes til å dekke en evt. økning i utbetaling av økonomisk sosialhjelp etter 5 års perioden, vil fondet være brukt opp tidligere. Slik prognosen ser ut for inneværende år så vil det også bli merinntekter på integreringstilskuddet.

Kommunedirektøren vil komme tilbake om det er mulig å avsette merinntektene til flyktningfondet, men det avhenger av kommunens samlede økonomiske resultat for 2024.

Selv om det per i dag er midler på flyktningfondet til å disponere for å dekke opp for inntektsreduksjonen og merutgiftene som vil påløpe hos NAV, så vil det også mest sannsynlig være

behov for å styrke sosialhjelpsbudsjettet med kommunale midler på sikt. Hvor mye det vil utgjøre er for tidlig å si noe om. Det avhenger av hvordan kommunen lykkes med integreringsarbeidet.

5 Mål og delmål

Innvanderrådet har bearbeidet tidligere mål fra den gamle temaplan for integrering. Det ble lagt vekt på at målet skal være mulig å oppnå og tydelig for alle innbyggere. Innvanderrådet har lagt følgende mål for Larvik kommunes arbeid med integrering:

Larvik skal være en åpen og inkluderende kommune. Målet vårt er å legge til rette for at alle skal kunne delta i arbeids- og samfunnslivet. Vi skal være tydelige og synlige i vår rolle som en flerkulturell kommune.

Larvik kommune har lagt FNs bærekraftsmål til grunn for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel. Gjennom bred medvirkning ble det avklart sju mål Larvik bør konsentrere seg om. Disse er synliggjort gjennom større kvadrater i figuren under og er som følger: “Samarbeid for å nå målene”, “God helse”, “God utdanning”, “Anstendig arbeid og økonomisk vekst”, “Bærekraftig byer og lokalsamfunn”, “Stoppe klimaendringene” og “Liv under vann”.

Delmålene i denne temaplanen er koblet til hovedmålene i Kommuneplanens samfunnsdel 2024-2040, og dermed også knyttet til utvalgte bærekraftsmål. Delmålene er utarbeidet gjennom revisjon av tiltakene i Temaplan for integrering 2017-2020, samt gjennom innspill fra digitale og fysiske medvirkningsprosesser.



5.1 Delmål

Hovedmål	Hovedmål i andre planer	Delmål	Delmål i andre planer
Vi sikrer et relevant og tilgjengelig tjenestetilbud for de som trenger det	Økonomiplan: Ikke innarbeidet	Sikre at kommunens tjenester er likeverdige med tanke på ulik språklig og kulturell bakgrunn.	Økonomiplan: Ikke innarbeidet
Vi skaper verdier gjennom innovasjon og felles innsats	Økonomiplan: Ikke innarbeidet	Fremme arbeidsinkludering for innvandrere ved å styrke mangfold i kommunale virksomheter og utvikle samarbeid med det lokale næringslivet for å skape flere arbeidsmuligheter.	Økonomiplan: Ikke innarbeidet
Vi styrker innbyggerkraft og bygger tillit på demokratiske prinsipper	Økonomiplan: Ikke innarbeidet	Kommunen skal legge til rette for god informasjon om tilgjengelige aktiviteter og tilbud.	Økonomiplan: Ikke innarbeidet
Vi ruster oss for framtiden gjennom langsiktig planlegging og beredskap	Økonomiplan: Ikke innarbeidet	Sørge for bærekraftig arbeid med bosetting og oppfølging av flyktninger.	Økonomiplan: Ikke innarbeidet

Delmål 1: Sikre at kommunens tjenester er likeverdige med tanke på ulik språklig og kulturell bakgrunn.

Et likeverdig tjenestetilbud betyr at alle skal ha tilgang til tjenester som har god kvalitet og møter den enkeltes behov.

- Vi har en systematisk kunnskapsdeling og opplæring knyttet til integrering.
- Vi benytter kvalifiserte tolker.
- Vi sikrer at informasjon og materiell gjenspeiler mangfoldet i befolkningen.

Delmål 2: Fremme arbeidsinkludering for innvandrere ved å styrke mangfold i kommunale virksomheter og utvikle samarbeid med det lokale næringslivet for å skape flere arbeidsmuligheter.

- Våre kommunale virksomheter er viktige arenaer for opplæring gjennom ordninger som språktrening, arbeidspraksis og lærlinger.
- Vi utarbeider og bidrar til innovative prosjekt med mål om å få folk ut i arbeid.

Delmål 3: Kommunen skal legge til rette for god informasjon om tilgjengelige aktiviteter og tilbud.

- Vi bruker klar og tydelig kommunikasjon som er tilpasset brukerne.
- Vi har en aktivitetskalender hvor alle kan registrere og finne informasjon om det skjer.
- Våre kommunale arrangement er med på å synliggjøre et kulturelt mangfold.

Delmål 4: Sørge for bærekraftig arbeid med bosetting og oppfølging av flyktninger.

- Vi planlegger bosettingen av flyktninger for å sikre gode bomiljø og muligheter for integrering.
- Vi sikrer samhandling i tjenestene knyttet til flyktninger gjennom tverrfaglig koordinering.

6 Konsekvenser



6.1 Økonomiske konsekvenser

Å bosette flyktninger kan bidra til økt arbeidskraft og skatteinntekter, som finansierer offentlige tjenester og stimulerer lokal økonomi. Økt etterspørsel etter varer og tjenester kan styrke næringslivet, mens innvandrere tilfører nye ferdigheter og perspektiver.

Kommunen mottar tilskudd fra IMDi som skal dekke kostnadene ved bosetting og integrering per person i en femårsperiode, dette varierer ut ifra hvor mange som bosettes hvert år. Utgiftene varierer også i stor grad fra år til år. Dersom tilskuddet er høyere enn utgiftene det enkelte år, bør differansen settes av på fond. Dersom utgiftene er høyere enn tilskuddet, bør differansen dekkes av de fondsmidlene som evt. er satt av.

Det er usikkert hvor mange som skal bosettes i årene fremover. Prognosene i kapittel 4 har tatt utgangspunkt i to ulike scenarier: ingen bosetting og bosetting av 40 personer. Dersom det ikke blir bosetting de neste årene, vil flyktningene som har kommet fortsatt koste kommunen penger innenfor femårsperioden. Inntektene for de neste årene, vil ikke være nok til å dekke kostnadene som kommunen har. Basert på de ulike prognosene, kan det være aktuelt å bruke av fondet allerede i 2025, for å dekke opp merutgiftene på NAV sitt budsjett. Færre bosettinger kan føre til tap av tilskudd til frivillige organisasjoner og til statlig finansierte prosjekter og integreringstiltak i kommunen, noe som kan medføre kutt i kommunale årsverk.

Dersom flyktningene ikke blir selvforsørget i løpet av 5 års perioden, vil de ha behov for annen økonomisk støtte. De eldre som har blitt bosatt, vil ikke ha rett på pensjon og statlige ytelser. Det vil få en konsekvens for økonomien til kommunen, og da spesielt utbetaling av økonomisk sosialhjelp som kan øke.

Kommunedirektøren vil komme tilbake om det er mulig å avsette merinntektene til flyktningfondet i 2024, noe som avhenger av kommunens samlede økonomiske resultat.

6.2 Sosiale konsekvenser

Møter mellom ulike kulturer kan fremme dialog og forståelse, og bidra til økt toleranse i samfunnet. Både kommunale tjenester og det private næringslivet har behov for arbeidskraft, her spiller innvandring en viktig rolle. En økt andel ansatte med innvandrerbakgrunn kan videreutvikle og forbedre tjenestene i samfunnet. Men personer med innvandrerbakgrunn kan oppleve diskriminering og ha språkproblemer, noe som kan føre til marginalisering og ekskludering fra samfunnslivet. Utenforskap er en stor utfordring i samfunnet vårt. En temaplan for integrering vil sikre at kommunen jobber for deltakelse og godt mangfold.

6.3 Miljømessige konsekvenser

Temaplanen mot integrering er knyttet til kommuneplanens samfunnsdel og FNs bærekraftsmål. Gjennom et godt integreringsarbeid vil innvandrere få økt kunnskap om miljøutfordringer og bli kjent med miljøvennlige løsninger innenfor klima og bærekraft i Larvik kommune. Innvandrere kan også bidra med kunnskap og erfaring fra sine hjemland, som kan gi nye perspektiv på hvordan vi bruker ressurser, hva som er bærekraftig utvikling og miljøbevissthet. Innvandring kan også gi økt ressursbruk, for eksempel ved at det medfører større reisevirksomhet og større utslipp av klimagasser.